

Biuletyn Informacyjny

TECHNIKA i UIC

Nr 2 (51)

II kwartał 2007

cena 14,00 zł

ISSN 1425-2872

**DZIECI
MARTWO URODZONE**

**ELEKTRONICZNE
PRZESYŁANIE DANYCH**

W NUMERZE

DZIECI MARTWO URODZONE

ANETA PAPIS

4 DZIECI MARTWO URODZONE

SŁAWOMIR WOJCIECHOWSKI

6 PŁEĆ DZIECKA MARTWO URODZONEGO

OPŁATY SKARBOWE

HENRYK CHWYĆ

7 ZMIANA USTAWY O OPŁACIE SKARBOWEJ

PRZEJŚCIE NA EMERYTURĘ

BARBARA SKRZYPEK

11 SZANOWNE KOLEŻANKI I KOLEDZY

ELEKTRONICZNE PRZESYŁANIE DANYCH

KRYSTYNA GŁADYCH

13 UDOSTĘPNIANIE DANYCH Z URZĘDU STANU
CYWILNEGO ORGANOWI GMINY WŁAŚCIWEMU
W SPRAWACH EWIDENCJI LUDNOŚCI

ESUSC

ANETA PAPIS

15 VII KONGRES ESUSC

POWTÓRZENIE

PESEL2

ANETA PAPIS

18 RADA KONSULTACYJNA PESEL2

LISTY, OPINIE, POLEMIKI

KRYSTYNA GŁADYCH

20 POUFNOŚĆ AKTÓW STANU CYWILNEGO

WOJCIECH GOSIEWSKI

21 ZAWARCIE MAŁŻEŃSTWA W LOKALU URZĘDU
STANU CYWILNEGO CZY POZA

GALERIA USC

23 GALERIA USC - ZAMOŚĆ

DZIECI MARTWO URODZONE

(...) Nowe przepisy regulują, i dzięki temu wyjaśniają, sprawę możliwości pochowania dzieci martwo urodzonych niezależnie od czasu trwania

ciąży. Według nowych przepisów za zwłoki uważa się ciała osób zmarłych i dzieci martwo urodzonych, bez względu na czas trwania ciąży.

str. 4

ZMIANA USTAWY O OPŁACIE SKARBOWEJ

Uchwalona 16 listopada 2006 r. ustawa o opłacie skarbowej, która weszła w życie 1 stycznia 2007 r. zmieniła w sposób radykalny dotychczasowe postępowanie. (...)

Może niniejsze wyjaśnienia przybliżą Państwu trudną sprawę prawidłowego postępowania przy pobieraniu opłat skarbowych pod rządami nowej ustawy. Temat trudny, proszę mi wybaczyć, jeżeli w czymś się mylę, lub nie mam racji. Na dzisiaj (20.04.2007 r. – przyp. redakcji) mam taką wiedzę i nią się dzielę, a każdy z Państwa ją zweryfikuje.

str. 7

UDOSTĘPNIANIE DANYCH Z USC

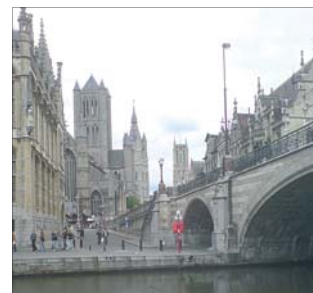
Przepisy prawne umożliwiające przesyłanie drogą elektroniczną danych z urzędów stanu cywilnego do wszystkich komórek ewidencji ludności w kraju, jak też możliwość uzyskania danych zawartych w odpisach skróconych aktów stanu

cywilnego przez komórki ewidencji ludności urzędów gmin, mamy już od 1998 roku.

str. 13

VII KONGRES ESUSC

W dniach 14-15 maja 2007 roku w belgijskim mieście Gandawa odbył się kolejny VII Kongres ESUSC na temat „Dzieci i rodzice w Europie. Pochodzenie, nazwisko i rejestracja.”

str. 15

Na 1. str. okładki - Siedziba USC w Zamościu (foto: Jacek Belz)

**OGÓLNOPOLSKI
BIULETYN INFORMACYJNY
DLA URZĘDÓW STANU CYWILNEGO**

NR 2 (51), II kwartał 2007 r.

REDAKTOR NACZELNY – Władysław PENAR

REDAKCJA

Wiesława OGULEWICZ – e-mail: biuletyn@technika.gliwice.pl
ZG SUSC

ADRES REDAKCJI

ul. Toszecka 2, 44-102 Gliwice
tel. 0-32 338 38 25, 0-32 338 38 00, faks 0-32 338 38 01
e-mail: pth@technika.gliwice.pl

OPRACOWANIE GRAFICZNE – Joanna FAMULSKA
SKŁAD I PRZYGOTOWANIE DO DRUKU – Andrzej DĘBICKI

DRUK – AW „Kaligraf”, ul. Chorzowska 44 b, 44-100 Gliwice

Nakład 2200 egz. Niniejszy numer zamknięto 21 maja 2007 r.

WYDAWCA I KOLPORTER

Przedsiębiorstwo Techniczno-Handlowe
„TECHNIKA” sp. z o.o., ul. Toszecka 2, 44-102 Gliwice
tel. 0-32 338 38 00, faks 0-32 338 38 01

Cena 1 egzemplarza kwartalnika „TECHNIKA i USC”
wynosi w 2007 r. 14,00 zł. PTH TECHNIKA prowadzi
sprzedaż biuletynu na zasadzie prenumeraty rocznej.
Cena rocznej prenumeraty wynosi w 2007 r. 56,00 zł.

Prenumerata przyjmowana jest na podstawie wpłaty
dokonanej na konto PTH „TECHNIKA” sp. z o.o.,
w PKO BP SA, Oddział Gliwice,
nr konta: 91 1020 2401 0000 0102 0169 6277.

Szanowni Państwo

Pochodzenie dziecka stanowiło temat VII Kongresu ESUSC w Gandawie (relacja - str.15). -Konwencje międzynarodowe, chroniąc podmiotowość i tożsamość każdego człowieka, wskazują na obowiązki zarejestrowania każdego urodzenia oraz realizowania prawa każdego dziecka do uzyskania nazwiska i obywatelstwa. Jednocześnie prawie połowa wszystkich dzieci na świecie z tego podstawowego prawa do rejestracji nie korzysta.

U nas występują problemy z rejestracją dzieci martwo urodzonych wynikające z rozbieżności przepisów o dokumentacji medycznej oraz zgłoszenia urodzenia. Omawia je Pani Aneta Papis w artykule na str.4. Wydzwięk artykułu wzmocniony został opisem praktycznego przypadku zgłoszenia urodzenia bez określenia płci dziecka, nadesłanym przez Pana Sławomira Wojciechowskiego, kierownika USC w Nowej Soli.

Nie ma przeszkód do elektronicznego przesyłania drogą elektroniczną danych z dowolnego usc. do wszystkich wydziałów ewidencji ludności w kraju. Przepisy takie obowiązują już od 1998 roku – przypomina Pani Krystyna Gładych (str.14).

Nie istnieje inne źródło informacji o przebiegu projektu PESEL2 oprócz oficjalnej strony internetowej tego projektu www.pesel2.mswia.gov.pl. Zatem twierdzenia firm dostarczających oprogramowanie do obsługi usc. lub ewidencji ludności, że ich oprogramowanie jest zgodne z wymaganiami PESEL2, jest co najmniej przedwczesne. Do dnia dzisiejszego (28.05.2007) nie zostały ogłoszone żadne wytyczne i wymagania dotyczące działania systemów usc. i ewidencji ludności. Zespół PESEL2 w MSWiA jest na etapie ustalania z wszystkimi producentami oprogramowania zasad współpracy, mającej na celu stworzenie wspólnej platformy wymiany danych pomiędzy dowolnymi programami obsługującymi usc. z dowolnymi programami obsługującymi ewidencję ludności. Po tych ustaleniach wszystkie firmy zobowiązane będą dostosować swoje oprogramowanie do współdziałania na tej platformie z innymi programami. Nie należy zatem ulegać presji firm, które sprzedając program ewidencji ludności odmawiają udostępnienia połączenia z programem PB_USC naszej firmy. Dotyczy to dwóch największych dostawców oprogramowania dla ewidencji ludności: firmy ARAM z Warszawy i RADIX z Gdańska. Nasza firma za niedługo uzyska homologację dla własnego programu ewidencji ludności, i nikomu nie odmówimy połączenia z innymi programami. Obecny stan rzeczy może potrwać do chwili zrealizowania założeń PESEL2 i dostarczenia przez wszystkie firmy programów dostosowanych do współdziałania na wspólnej platformie PESEL2 (I kwartał 2008r.). Trwa więc wyścig firm do zagwarantowania sobie jak największej liczby urzędów, które zakupią ich produkt. Agresywna forma sprzedaży, polegająca na wywieraniu presji i dyskredytowaniu pozostałych podmiotów na rynku, świadczy jedynie o słabości produktów, a jedynym sposobem zwiększenia sprzedaży pozostaje nieuczciwa konkurencja. Projekt PESEL2 powinien z założenia integrować a w rzeczywistości dzieli - przez chęć zysku za wszelką cenę...

Redaktor Naczelny
Penar
Władysław Penar

DZIECI MARTWO URODZONE

■ Aneta Papis

Urodzenie jest zdarzeniem, które zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 29 września 1986 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jedn. Dz. U. z 2004 r. Nr 161, poz. 1688) podlega rejestracji. Przepisy rozdziału V tej ustawy (od art. 38 do art. 52) określają szczegółowo na jakiej podstawie, kiedy i kto jest obowiązany do zgłoszenia urodzenia, jakie dane mają być wpisane do aktu oraz w jaki sposób akt powinien być sporządzony.

Sporządzenie aktu urodzenia na podstawie zgłoszenia urodzenia następuje bez względu na to, czy dziecko urodziło się żywe czy martwe.

Art. 38 ust. 1 Urodzenie dziecka należy zgłosić w ciągu 14 dni od dnia urodzenia.

ust.2. Jeżeli dziecko urodziło się martwe, zgłoszenie takiego zdarzenia powinno nastąpić w ciągu 3 dni. W takim wypadku sporządza się akt urodzenia z adnotacją w rubryce „Uwagi”, że dziecko urodziło się martwe; aktu zgonu nie sporządza się.

Dokumentem stanowiącym podstawę sporządzenia aktu urodzenia jest, zgodnie z art. 40 asc., pisemne zgłoszenie urodzenia dziecka wystawione przez lekarza, położną lub zakład opieki zdrowotnej.

W Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2006 r. w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej w zakładach opieki zdrowotnej oraz sposobu jej przetwarzania (Dz. U. z 2006 r. Nr 247, poz.1819) zawarte są definicje, kryteria oceny stosowane przy dokonywaniu wpisów w dokumentacji medycznej dotyczące czasu trwania ciąży, poronień, urodzeń żywych i zgonów płodów.

Urodzeniem żywym określa się całkowite wydalenie lub wydobycie

z ustroju matki noworodka, niezależnie od czasu trwania ciąży, który po takim wydaleniu lub wydobyciu oddycha lub wykazuje jakiegokolwiek inne oznaki życia, takie jak czynność serca, tętnienie pępowiny lub wyraźne skurcze mięśni zależnych od woli, bez względu na to, czy sznur pępowiny został przecięty lub łożysko zostało oddzielone.

Zgonem płodu (urodzenie martwe) określa się zgon następujący przed całkowitym wydaleniem lub wydobyciem z ustroju matki, o ile nastąpił po upływie 22 tygodnia ciąży lub później. O zgonie świadczy to, że po takim wydaleniu lub wydobyciu płód nie oddycha ani nie wykazuje żadnego innego znaku życia, jak czynność serca, tętnienie pępowiny lub wyraźne skurcze mięśni zależnych od woli.

Poronieniem określa się wydalenie lub wydobycie z ustroju matki płodu, który nie oddycha ani nie wykazuje żadnego innego znaku życia, jak czynność serca, tętnienie pępowiny lub wyraźne skurcze mięśni zależnych od woli, o ile nastąpiło to przed upływem 22 tygodnia ciąży (21 tygodni i 6 dni).

W praktyce pisemne zgłoszenie urodzenia dziecka sporządzane jest w przypadku urodzenia żywego i urodzenia martwego według ww. definicji występujących w dokumentacji medycznej. Pisemne zgłoszenie urodzenia dziecka nie jest wystawiane dla poronień, co mogłoby oznaczać, że w takich wypadkach nie może być sporządzany akt urodzenia. Taki stan rzeczy już kilka lat temu wywołał dyskusję dotyczącą braku możliwości pochowania dziecka po poronieniu.

5 stycznia 2007 roku w Dzienniku Ustaw Nr 1 pod pozycją 9 i 10 zostały opublikowane dwa rozporządzenia

Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2006 roku:

- zmieniające rozporządzenie w sprawie wzoru karty zgonu oraz sposobu jej wypełniania,
- zmieniające rozporządzenie w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi.

Nowe przepisy regulują, i dzięki temu wyjaśniają, sprawę możliwości pochowania dzieci martwo urodzonych niezależnie od czasu trwania ciąży.

Według nowych przepisów za zwłoki uważa się ciała osób zmarłych i dzieci martwo urodzonych, bez względu na czas trwania ciąży.

Karta zgonu jest wypełniana dla:

- 1) osób zmarłych,
- 2) dzieci martwo urodzonych, bez względu na czas trwania ciąży, na wniosek osób uprawnionych do pochowania, o których mowa w art.10 ust.1 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 roku o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2000 r. Nr 23, poz. 295, z późn. zm.). Zgodnie z powołanym przepisem osobami uprawnionymi są osoby najbliższe: wstępni, krewni boczni do 4. stopnia pokrewieństwa. Prawo pochowania zwłok przysługuje również osobom, które do tego dobrowolnie się zobowiązują.

Mimo wprowadzenia możliwości wystawienia karty zgonu dla dzieci martwo urodzonych, w wypadkach tych aktu zgonu nie sporządza się (art. 38 ust. 2 asc.).

Karta zgonu wystawiona na wniosek osób uprawnionych jest dokumentem potrzebnym do pochowania zwłok zgodnie z art. 11 ust. 5 ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych. Jeden z jej egzemplarzy, opatrzone adnotacją usc. o

zarejestrowaniu zgonu, przedstawia się w tym celu administracji cmentarza.

Jak się wydaje, do adnotacji usc., o których mowa w powołanym wyżej przepisie, można zaliczyć - poza oznaczeniem urzędu - także numer aktu urodzenia, jeżeli był sporządzony.

Nowelizacja rozporządzenia Ministra Zdrowia wprowadzająca możliwość sporządzenia karty zgonu dla dzieci martwo urodzonych bez względu na czas trwania ciąży umożliwi pochowanie zwłok dziecka nawet w sytuacji, gdy nie był sporządzony akt urodzenia.

Biorąc powyższe pod uwagę, w obowiązującym stanie prawnym w pracy kierowników usc. pojawiają się następujące zdarzenia i sposoby rejestracji:

1. dla noworodka, który urodził się żywy, ale nie był zdolny do życia
 - na podstawie pisemnego zgłoszenia urodzenia dziecka i karty zgonu sporządza się akt urodzenia i akt zgonu,
2. dla dziecka martwo urodzonego
 - na podstawie pisemnego zgłoszenia urodzenia sporządza się akt urodzenia z adnotacją w rubryce „uwagi”, że dziecko urodziło się martwe. Na wniosek osób uprawnionych do pochowania może być wystawiona karta zgonu, która nie jest podstawą do sporządzenia aktu zgonu,
3. dla dziecka

martwo urodzonego, dla którego lekarz, położna lub zakład opieki zdrowotnej nie wystawił pisemnego zgłoszenia urodzenia, natomiast na wniosek osób uprawnionych wystawił kartę zgonu

- nie sporządza się aktu urodzenia (z adnotacją dziecko martwo urodzone) i nie sporządza się aktu zgonu. W tym przypadku karta zgonu służy jedynie do pochowania dziecka.

Nie ulega wątpliwości, że dokumentem stanowiącym podstawę sporządzenia aktu urodzenia jest pisemne zgłoszenie wystawione przez lekarza, położną lub zakład opieki zdrowotnej. Wzór pisemnego zgłoszenia urodzenia dziecka określa rozporządzenie wykonawcze do prawa o aktach stanu cywilnego.

Art. 40 ust. 4 asc. „Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia, wzór pisemnego zgłoszenia urodzenia dziecka, z uwzględnieniem danych, o których mowa w ust. 3, oraz z wyszczególnieniem na formularzu części wypełnionych przez zakład opieki zdrowotnej, lekarzy lub położne oraz urząd stanu cywilnego, a także sposób jego wypełnienia”.

Należy zaznaczyć, że wydane na tej podstawie Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2005 roku w sprawie pisemnego zgłoszenia urodzenia

dziecka (Dz. U. z 2005 r. Nr 27, poz.232) nie zawiera przepisu uzależniającego wydanie pisemnego zgłoszenia urodzenia od czasu trwania ciąży.

Pod koniec ubiegłego roku trwały prace nad projektem zmiany tego rozporządzenia, która polegałaby na wpisaniu definicji zgonu płodu (martwego urodzenia) identycznej, jaka występuje w dokumentacji medycznej określonej w załączniku do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2006 r. w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej. Ministerstwo wycofało się z proponowanych zmian, które pozwoliłyby rejestrować urodzenia martwe dopiero od 22 tygodnia ciąży.

Jedną z przyczyn rezygnacji z prac nad projektem było stwierdzenie, że proponowane nowe zapisy modyfikują przepisy ustawowe, art. 38 asc., które nie uzależniają przekazania zgłoszenia urodzenia dziecka martwego od czasu trwania ciąży, a definicja „martwego urodzenia” stworzona na potrzeby projektowanego rozporządzenia wywoływałaby skutki prawne w zakresie spraw uregulowanych w innych aktach prawnych (np. urlop macierzyński na podstawie art. 180¹ § 1 Kodeksu pracy). Czy taka interpretacja omawianych przepisów pozwala na postawienie tezy, że obowiązek zgłoszenia urodzenia dziecka nie jest ograniczony czasem trwania ciąży?

W tej interpretacji, pisemne zgłoszenie urodzenia dziecka nie jest dokumentacją medyczną, dlatego też nie mają do niej zastosowania kryteria określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2006 r. w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej w zakładach opieki zdrowotnej oraz sposobu jej przetwarzania. W takiej sytuacji to samo zdarzenie może być traktowane jako urodzenie martwe według przepisów o zgłoszeniu urodzenia dziecka, a według przepisów o dokumentacji medycznej jako poronienie. Konsekwencją takiej interpretacji będzie, jak się wydaje, konieczność sporządzenia aktu urodzenia w każdym przypadku poronienia a brak spójności

przepisów stwarzać będzie niewątpliwe i konkretnie występujące trudności w praktyce rejestrowania urodzeń.

Dla przykładu wskazać można na obowiązek wpisania płci dziecka w akcie urodzenia sporządzanym na podstawie pisemnego zgłoszenia urodzenia, co często, w przypadku wczesnych poronień, nie jest możliwe z punktu widzenia lekarza medycyny. Brak ustalenia płci dziecka uniemożliwia ustalenie jego tożsamości, gdyż w sytuacji takiej nie mogą zostać wypełnione rubryki aktu urodzenia określające imię dziecka i jego nazwisko.

Dopuszczenie w tych sytuacjach jako obowiązującej praktyki określania

płci dziecka wyłącznie na podstawie oświadczenia rodziców nie wydaje się być rozwiązaniem prawidłowym, tym bardziej, że nie znajduje ono wystarczającego umocowania prawnego.

Dlatego, mimo doniosłości argumentacji prawnej wskazującej na powody rezygnacji Ministerstwa Zdrowia z prac nad projektem zmian rozporządzenia w sprawie pisemnego zgłoszenia urodzenia dziecka, istniejąca realnie i przekładająca się na praktykę rejestracji urodzeń interpretacyjna rozbieżność pojęcia „martwego urodzenia” w przepisach o dokumentacji medycznej oraz w przepisach o zgłoszeniu urodzenia dziecka stwarza pilną potrzebę podjęcia

działań legislacyjnych ujednolicających stan prawny w tym zakresie.

Potrzeba ta istnieje niezależnie od faktu, że na skutek wejścia w życie przepisów dwu rozporządzeń Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2006 roku - zmieniającego rozporządzenie w sprawie wzoru karty zgonu oraz sposobu jej wypełnienia, oraz zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi, rodzice dzieci martwo urodzonych uzyskali potwierdzenie swojego prawa do godnego ich pochówku.

Aneta Papis
kierownik USC Łódź-Centrum

Poruszony przez Panią Anetę Papis temat jest wyraźnie tematem gorącym. Tuż przed zamknięciem biuletynu dostaliśmy od Kierownika USC z Nowej Soli Pana Sławomira Wojciechowskiego artykuł, mówiący o szczególnym przypadku - zgłoszenia urodzenia, w którym nie jest określona płeć dziecka. Publikujemy go ze skrótami w części początkowej.

PŁEĆ DZIECKA MARTWO URODZONEGO

Rejestracja zdarzenia, jakim jest urodzenie dziecka, w większości przypadków nie sprawia wielu trudności i pytań. Jest to czynność, której sposób przeprowadzenia jest dość szczegółowo omówiony w przepisach prawa. Niżejszym artykułem chciałbym jednak zwrócić Państwa uwagę na szczególną sytuację, która staje się coraz bardziej powszechna. Dotyczy ona dzieci martwo urodzonych. (...) Stała się ona głośna za sprawą wielu publikacji w mediach. Publiczna debata na ten temat przyniosła rozwiązanie w postaci zmian w przepisach umożliwiających dokonanie pochówku dziecka martwo urodzonego bez względu na czas trwania ciąży. Stwarza to jednak nowy problem, pojawiający się w sytuacji, gdy do usc. trafia pisemne zgłoszenie urodzenia dziecka, w którym nie jest określona płeć dziecka.

Brak określenia płci dziecka w takim przypadku powoduje, że nie można dokonać rejestracji urodzenia, a tym samym nie można sporządzić aktu urodzenia. Brak informacji co do płci uniemożliwia wybranie przez rodziców imienia bądź imion dla dziecka, które w myśl art. 50 ust.1 prawa o asc. muszą

między innymi określać jego płeć. Wynika to również z treści art. 40 ust. 2 prawa o asc., w którym zawarte są dane jakie należy wpisać do aktu urodzenia. Śledząc w tym zakresie informacje, jakie pojawiają się w mediach i na wielu stronach internetowych związanych z tą tematyką widać, że przez wielu kierowników stosowana jest praktyka przyjmowania oświadczeń od rodziców, w których określają oni płeć dziecka. Na podstawie takiego oświadczenia dokonywana jest następnie rejestracja urodzenia poprzez sporządzenie aktu urodzenia. Nasuwa się jednak pytanie: czy takie postępowanie jest właściwe i nie wykracza poza kompetencje kierownika urzędu stanu cywilnego? Według § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie pisemnego zgłoszenia urodzenia dziecka z dnia 2 lutego 2005 roku (Dz.U. z 2005 r. Nr 27, poz. 232, ze zm.) dane w dziale I w pisemnym zgłoszeniu urodzenia dziecka dotyczące określenia płci wypełnia lekarz położnik po przeprowadzeniu badania matki i dziecka. Wyklucza to zatem możliwość ustalenia płci dziecka w postępowaniu administracyjnym, jakim jest przyjęcie oświadczeń

od rodziców dziecka. Zasadne wydaje się więc w takim przypadku wszczęcie z urzędu przez kierownika usc. postępowania wyjaśniającego, które zakończy się wydaniem decyzji odmawiającej sporządzenia aktu urodzenia.

Omawiana sytuacja zdarzyła się w naszym urzędzie. Ze szpitala wpłynęło pisemne zgłoszenie urodzenia dziecka martwego bez określonej płci. Związane było to z krótkim okresem trwania ciąży, który w omawianej sytuacji wynosił 11 tygodni. Zostało wszczęte z urzędu postępowanie wyjaśniające, w toku którego wystosowano do szpitala pismo, o określenie możliwości ustalenia płci tego martwo urodzonego dziecka. Po uzyskaniu wyjaśnień ze szpitala, iż z uwagi na zbyt krótki okres trwania ciąży nie jest możliwe ustalenie płci, została wydana decyzja odmawiająca sporządzenia aktu urodzenia dla dziecka martwo urodzonego.

Należy pamiętać w takim przypadku o konieczności ustalenia stron postępowania, którymi na pewno będą rodzice dziecka.

Sławomir Wojciechowski
kierownik USC w Nowej Soli

ZMIANA USTAWY O OPLĄCIE SKARBOWEJ

■ Henryk Chwyc

Tylko 5 lat obowiązywała ustawa z 9 września 2000 r. o opłacie skarbowej. Od wejścia jej w życie 1 stycznia 2001 r. po raz pierwszy urzędy stanu cywilnego zaczęły przyjmować pisemne wnioski o wydanie odpisu aktu. Pamiętamy, jaki to wywołało sprzeciw kierowników, ile przybyło dodatkowej pracy (przyjęcie wniosku, rejestracja, skasowanie znaczków skarbowych lub zamieszczenie adnotacji o podstawie zwolnienia z opłaty skarbowej). Ale wysoka opłata skarbowa od wniosku (5 zł) i zakaz naklejania znaczków skarbowych na odpisach aktów szybko przekonały wszystkich, że wniosek w każdej sprawie musi być zachowany w aktach usc.

Wiemy też, jak długo trwała batalia, aby kierownicy nie pobierali opłaty skarbowej za zaświadczenie konkordatowe, pomimo, że i Ministerstwo Finansów i MSWiA stwierdzały, iż zaświadczenie to nie podlega opłacie skarbowej. Wielu wójtów, burmistrzów - często za namową kierownika usc. - uważało, że jako organ podatkowy mogą ustalić, że opłatę taką należy pobierać. Dopiero nowelizacja *Prawa o aktach stanu cywilnego* (art. 12) wprowadziła jednolite postępowanie w tym względzie w całym kraju. Również inne sprawy były różnie traktowane - jedni pobierali opłatę za daną czynność inni nie.

Kiedy w miarę upływu czasu wszystko się dotarło i ujednoliciło, rząd zdecydował, że należy w jeszcze większym stopniu niż w 2000 r. „uproszczyć” przepisy o opłacie skarbowej. Uchwalona 16 listopada 2006 r. ustawa o opłacie skarbowej, która weszła w życie 1 stycznia 2007 r. zmieniła w sposób

radikalny dotychczasowe postępowanie. Zamiast ubyc, pracy przybyło.

Chcąc pomóc kierownikom usc. w sprawie stosowania nowej ustawy, w pierwszych dniach stycznia tego roku rozesałem do Prezesów Oddziałów SUSC list, w którym omówiłem najważniejsze zmiany i podałem tabele opłat skarbowych na poszczególne stanowiska. Prezesi przekazali ten list swoim członkom. Ale połowa urzędów tych informacji nie otrzymała i one mają najwięcej trudności.

Dlaczego przypomniałem w kilku zdaniach ustawę z 2000 r. i trudności, jakie towarzyszyły jej wdrażaniu? Otóż śledząc od początku 2007 r. stosowanie w usc. zmienionej ustawy o opłacie skarbowej zauważyłem, że powstają trudności w rozumieniu jej zapisów, co więcej - odzywają te problemy, które już nie powinny się pojawiać. Wiele szkody i zamieszania zrobił artykuł w „Rzeczpospolitej” z 24.01.2007 r. (dodatek: *Prawo co dnia*). Sprawy w nim poruszone wyjaśnię na końcu. Otrzymywałem coraz więcej telefonów (inni członkowie Zarządu Głównego SUSC RP także), więc zdecydowałem się na napisanie wyjaśnień do „TECHNIKI i USC”. Nie zostały one zamieszczone w pierwszym tegorocznym numerze. I dobrze się stało, ponieważ dając je do druku nie znałem jeszcze stanowiska wspólnego MSWiA i MF dotyczącego stosowania przepisów ustawy z 16.11.2006 r. o opłacie skarbowej, które w inny - niż w artykule podałem - sposób przedstawiają niektóre sprawy. Chcąc wyjaśnić te rozbieżności w dniu 2 kwietnia br. spotkałem się w Warszawie z Panią Krystyną Chustecką - sędzią Naczelnego Sądu

Administracyjnego, autorką poradnika „Opłata skarbową” oraz Panią Jadwigą Gryżewską - aktualnym Naczelnikiem Wydziału w Ministerstwie Finansów, odpowiedzialną za sprawy opłaty skarbowej. Ponownie spotkałem się z Panią Naczelnik 11 kwietnia br., aby jeszcze raz wyjaśnić wątpliwości.

Może niniejsze wyjaśnienia przybliżą Państwu trudną sprawę prawidłowego postępowania przy pobieraniu opłat skarbowych pod rządami nowej ustawy. Temat trudny, proszę mi wybaczyć, jeżeli w czymś się mylę, lub nie mam racji. Na dzisiaj (20.04.2007 r. - *przyp. redakcji*) mam taką wiedzę i nią się dzielę, a każdy z Państwa ją zweryfikuje.

1 Podania, wnioski, zgłoszenia składane we wszystkich formach i załączniki nie podlegają opłacie skarbowej.

Nie oznacza to, że można zrezygnować z przyjmowania podań o wydanie odpisu aktu. W każdej sprawie indywidualnej z zakresu administracji publicznej: o dokonanie czynności urzędowej, o wydanie zaświadczenia, o wydanie zezwolenia winien być złożony wniosek (podanie). Dotyczy to osób fizycznych, prawnych (w tym jednostek budżetowych), niemających osobowości prawnej oraz innych jednostek i organizacji. Składa się także wniosek o wydanie bez opłaty skarbowej 3 egz. odpisu skróconego po sporządzeniu aktu - fakt, że odpisy te są zwolnione z opłaty nie oznacza, iż są one wydawane z urzędu.

Nie składa się wniosku, gdy sprawa jest załatwiana z urzędu; nie zamieszcza się w takim przypadku żadnych ad-

notacji z ustawy o opłacie skarbowej.

2 Opłata skarbową za każdy przedmiot opłaty skarbowej winna być uiszczona **w chwili składania wniosku lub pełnomocnictwa.**

Mamy 4 przedmioty opłaty skarbowej:

- czynności urzędowe,
- zaświadczenia,
- zezwolenia,
- dokumenty stwierdzające udzielenie pełnomocnictwa.

3 Jeżeli chodzi o zwolnienia przedmiotowe określone w art. 2 to katalog spraw niepodlegających opłacie skarbowej w usc. nie uległ większym zmianom. Sprawę *ubóstwa* przeniesiono z art. 2 do art. 7 ustawy.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 5 nie podlega opłacie skarbowej wydanie zaświadczenia (odpisu aktu) do uzasadnienia wniosków wymienionych w art. 2 ust. 1 pkt 1-4. Odpis aktu stanu cywilnego niepodlegający opłacie skarbowej na podstawie art. 2 lub zwolniony od opłaty, składany w dowolnym urzędzie stanu cywilnego np. do ślubu, do sprostowania, uzupełnienia aktu czy do zmiany nazwiska, podlega opłacie skarbowej według obowiązujących stawek.

4 Gdy chodzi o zwolnienia podmiotowe to reguluje je art. 7 ustawy i tutaj mamy istotną zmianę, a mianowicie dodany został pkt 5 o zwolnieniu dla osób ubogich. **Są to te osoby, które składając wniosek przedstawiają zaświadczenie o korzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa.**

A więc został bardzo zawężony krąg osób ubogich; nie można zwolnić od opłaty na podstawie art. 7 pkt 5 np. osoby przebywającej w areszcie lub więzieniu. Uważam, że gdy będą zachodzić przesłanki określone w art. 261 § 4 k.p.a. (bliżej o tym przepisie w dalszej części) usc. wyda wtedy odpis bez opłaty.

5 Zwolnienia przedmiotowo-podmiotowe określone w załączniku do ustawy w kolumnie 4 są takie, jak w poprzedniej ustawie (tylko decyzje i zaświadczenia o przywrócenie nazwisk przeniesiono do art. 2).

6 Proszę zwrócić uwagę na cz. IV załącznika - *Dokumenty*. Opłacie 17 zł

podlega udzielenie pełnomocnictwa dalszemu pełnomocnikowi (substytucja), które przedtem było zwolnione od opłaty. Natomiast zwolnione są od opłaty pełnomocnictwa udzielane **małżonkowi, krewnym w linii prostej lub rodzeństwu** (Cz. IV kol. 4 pkt 3).

7 Zwrot opłaty skarbowej, gdy nie dokonano czynności urzędowej lub nie wydano odpisu aktu stanu cywilnego lub innego zaświadczenia, następuje **wyłącznie na wniosek osoby, która wniosła opłatę.** Najczęściej zwrot opłaty skarbowej następuje, gdy nie dochodzi do zawarcia małżeństwa.

8 Proszę zwrócić uwagę, że ani ustawa, ani rozporządzenie wykonawcze nie reguluje sprawy postępowania organu, do którego wpłynął wniosek (podanie), a wnioskodawca nie uścił opłaty skarbowej. Jest to słuszne, bowiem sprawę tę reguluje k.p.a. i ordynacja podatkowa. Dla nas wiążące jest to, co stanowią artykuły 261- 265 k.p.a. Wezwanie do uiszczenia opłaty ma zawierać pouczenie, o którym mówi § 2 art. 261 k.p.a. Wezwanie należy wysłać za zwrotnym poświadczeniem odbioru. Należy poinformować wnioskodawcę o obowiązku nadesłania oryginału dowodu wpłaty.

9 Są sytuacje, gdy sprawę załatwić trzeba bez pobrania przez usc. opłaty skarbowej.

K.p.a. – art. 261 § 4:

Organ powinien jednak załatwić podanie mimo nie uiszczenia należności:

- 1) jeżeli za niezwłocznym załatwieniem przemawiają względy społeczne lub względ na ważny interes strony,
- 2) jeżeli wniesienie podania stanowi czynność, dla której jest ustanowiony termin zawity,
- 3) jeżeli podanie wniosła osoba zamieszkała za granicą.

Termin do wniesienia opłaty wyznaczamy na 7 do 14 dni. Proponuję podawać termin 7 dni, ponieważ są to z reguły dla wnioskodawcy sprawy pilne. Gdy opłata nie wpłynęła, zwracamy podanie stronie wraz z postanowieniem: „Na podstawie

art. 261 § 2 k.p.a. postanawiam zwrócić wniosek, uzasadnienie, pouczenie o zażaleniu”.

Gdy złożone podanie dotyczy sytuacji podanej w punkcie 1 i 2, albo wniosła je osoba zamieszkała za granicą - pkt 3, usc. również zgodnie z art. 261 § 1 wzywa osobę do uiszczenia opłaty skarbowej. Gdy minie termin i opłata nie zostanie uiszczona, usc. załatwia sprawę – wydaje decyzję lub wydaje żądany odpis aktu. Na dokumencie zamieszcza adnotację „**Na podstawie art. 261 § 4 pkt. k.p.a. wydano odpis aktu/decyzję mimo nie uiszczenia opłaty skarbowej w kwocie zł**”.

Z takiego załatwienia sprawy mogą skorzystać także osoby przebywające w zakładach karnych, jeżeli będą sytuacje podane w art. 261 § 4 pkt 1 i 2 k.p.a.

Wiele kontrowersji i różną praktykę w usc., a także protesty konsulatów polskich wywołuje sprawa załatwiania podań osób zamieszkałych za granicą. Prawidłowy tryb postępowania jest następujący: zgodnie z art. 261 § 1 k.p.a. wysyłamy wezwanie do zapłaty za pośrednictwem polskiego konsula, za zwrotnym poświadczeniem odbioru. Gmina posiada konto bankowe na wpłaty z zagranicy, i to konto trzeba podać. Po upływie terminu i nie wpłaceniu opłaty skarbowej przystępujemy zgodnie z art. 261 § 4 k.p.a. - sporządzamy decyzję lub odpis aktu, zamieszczamy adnotację, o której mowa wyżej i wysyłamy do wnioskodawcy przy piśmie przewodnim. Przekazujemy sprawę do polskiego konsulatu prosząc, by konsulat wydał dokumenty stronie. Gdyby była to decyzja wydana bez zastosowania art. 130 § 4 k.p.a., a szczególnie - decyzja odmowna, to wysyłamy ją za zwrotnym poświadczeniem odbioru. Nie żądamy od konsula, by to on pobrał opłatę skarbową od strony i dopiero wydał dokumenty. On tylko ma pośredniczyć.

Każda sprawa załatwiona zgodnie z art. 261 § 4 k.p.a. - a więc bez pobrania opłaty skarbowej, winna być umieszczona w informacji, o której mówi art. 11 ustawy.

Inne sprawy, które poruszyłem w rozmowie z Panią Naczelnik Wydziału i Jej stanowisko:

1. Co z wniesioną opłatą skarbową, gdy usc. przekazuje sprawę zgodnie z art. 65 k.p.a. do innego usc.?

Wpłatę za odpis należy traktować jako nadpłatę - art. 72 i następne Ordynacji Podatkowej i strona może wystąpić do organu podatkowego (za naszym pośrednictwem) o przekazanie nadpłaty na konto właściwej gminy.

2. Który usc. jest właściwy do pobrania opłaty skarbowej, gdy przy załatwianiu spraw do podania dołączone są odpisy aktów (podobnie przy zapisie do ślubu) z innych usc. bez pobranej opłaty skarbowej?

Występują tu dwie sytuacje.

Pierwsza - na odpisach jest adnotacja „nie podlega opłacie skarbowej - art.2” lub inny art. czy paragraf. Na odpisach z lat wcześniejszych może być tylko adnotacja „dla celów szkolnych, wojskowych, ZUS” itp. Mieszczą się one w dzisiejszym art. 2. Zgodnie z art.2 ust. 2 ustawy zaświadczenie niepodlegające opłacie na podstawie art. 2 ust. 1, a użyte do innych celów podlega opłacie skarbowej. Art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy określa moment powstania obowiązku opłaty za te zaświadczenia. Opłata winna być wniesiona do tego usc., który wydał ten odpis aktu. Moim zdaniem w razie przyjęcia odpisów z lat wcześniejszych (przed 2001 wydawano odpisy także bez pisemnych wniosków), opłatę może pobrać usc., w którym jest dokument składany.

Druga - do podania dołączony jest odpis aktu z adnotacją „zwolniono od opłaty skarbowej – cz. II kol. 4” (poprzednio cz. III kol. 4), np. odpis do wydania dowodu osobistego. Zdaniem Pani K. Chusteckiej i Pani Naczelnik zaświadczenie (odpis aktu) zwolnione od opłaty do określonego celu, nie może być użyte w innej sprawie, nawet jeżeli strona chce wnieść opłatę, ponieważ ustawa nie przewiduje tego. Tak więc należy zażądać innego, opłaconego odpisu. Przypomnę jeszcze raz, że każdy z trzech odpisów

zwolnionych od opłaty skarbowej – cz. II kol. 4 pkt. ... może być składany w każdym usc. do każdej sprawy bez pobrania za niego opłaty skarbowej. Takie postępowanie wynika z ustawy. Moim osobistym zdaniem, jeżeli przyjmujemy taki odpis po uiszczeniu należnej za niego opłaty skarbowej na konto właściwej gminy, to przestępstwa nie popełnimy. Dlatego też bardzo proszę zwracać uwagę na prawidłowość umieszczanych na odpisach aktów adnotacji „Nie podlega opłacie skarbowej – art. 2 ust. 1”, „Zwolniono od opłaty skarbowej - art. 7 lub cz. II kol. 4 pkt ...”.

3. Czy w najbliższym czasie będą zmienione przepisy o opłacie skarbowej, gdy w załatwianiu sprawy pośredniczy polski konsul, który pobiera wysokie opłaty konsularne.

Nie będą – opłata skarbową należy się za czynności urzędowe, za wydane zaświadczenia przez organy administracji publicznej, a opłata konsularna - za czynności dokonane przez konsula.

Pobranie opłaty konsularnej nie zwalnia z opłaty skarbowej i odwrotnie. Niektórzy konsulowie powołują się na art. 3 ustawy o opłacie skarbowej, ale jest to interpretacja niewłaściwa. Tak więc nadal postępujemy tak jak opisałem w punkcie 9.

4. Przedstawiałem też Pani Naczelnik sprawę pobierania opłaty skarbowej za sporządzenie w innym usc. aktu małżeństwa konkordatowego oraz wydawania odpisów aktów na drukach wynikających z konwencji Nr 16 MKSC.

Stosujemy tryb postępowania zawarty we wspólnym stanowisku. Ewentualne propozycje zmian Stowarzyszenie zgłosi, gdy zrodzą się nowe, lepsze rozwiązania. Wspólne stanowiska MSWiA i MF nie jest urzędową wykładnią, ma charakter pomocniczy.

Poniżej przedstawiam propozycje adnotacji (wzory pieczętek) na podaniu, decyzjach i odpisach aktów.

Henryk Chwyć

Propozycja adnotacji na podaniu, wniosku

Opłatę skarbową w kwociezł zapłacono
w dniu.....
• gotówką, nr pokwitowania
.....
• na konto UM
.....

Propozycje wzorów adnotacji (pieczętek) na decyzjach i odpisach aktów

Na podstawie art.261 § 4 k.p.a. wydano odpis aktu/decyzję mimo nie uiszczenia opłaty skarbowej w kwocie zł

Nie podlega opłacie skarbowej - art. 2 ust. 1 pkt. lit. ustawy z dnia 16.11.2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 225, poz. 1635)

Zwolniono od opłaty skarbowej -art. 7 pkt. ... ustawy z dnia 16.11.2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 225, poz. 1635)

Zwolniono od opłaty skarbowej - cz. II kol. 4 pkt 2 lit. załącznika do ustawy z dnia 16.11.2006 r. o opłacie skarbowej

alimenty, ZUS, opieka społeczna, szkoła, praca i inne z art. 2

jednostki budżetowe, samorządowe oraz osoby w ubóstwie (pkt 5)

przy wydaniu odpisu skróconego do dowodu osobistego, paszportu i trzech egz. po sporządzeniu aktu

Urzędy stanu cywilnego, użytkownicy programu PB_USC firmy „TECHNIKA” z Gliwic, mogą korzystać z modułu umożliwiającego „automatyczne wstawienie pieczętki” na decyzjach czy odpisach aktów o treści stosownej do załatwianej sprawy. Pieczętki te zawierają m.in. adnotacje jn.

Pierwsze 3 odpisy po sporządzeniu aktu

Zwoln.od opł.skarb. - cz.II, pkt.1, kol.4 pkt 2b zał. do ustawy z dn. 16.11.2006 r. o opł.skarb. (Dz.U. z 2006 r. Nr 225 poz.1635).

Odpis do wydania dowodu osobistego

Zwoln.od opł.skarb. - cz.II, pkt.1, kol.4 pkt 2a zał. do ustawy z dn. 16.11.2006 r. o opł.skarb. (Dz.U. z 2006 r. Nr 225 poz.1635).

Alimenty, opieka społeczna, kuratela i przysposobienie

Nie podlega opłacie skarbowej - art.2 ust.1 pkt 1a ustawy z dn. 16.11.2006 r. o opł.skarb. (Dz.U. z 2006 r. Nr 225 poz.1635).

Nauka, szkolnictwo, oświata pozaszkolna, zdrowie

Nie podlega opłacie skarbowej - art.2 ust.1 pkt 1g ustawy z dn. 16.11.2006 r. o opł.skarb. (Dz.U. z 2006 r. Nr 225 poz.1635).

Zatrudnienie, wynagrodz. za pracę

Nie podlega opłacie skarbowej - art.2 ust.1 pkt 1f ustawy z dn. 16.11.2006 r. o opł.skarb. (Dz.U. z 2006 r. Nr 225 poz.1635).

ZUS, ubezp.zdrowotne, ZBOWiD, uprawn. dla niepełnosprawnych

Nie podlega opłacie skarbowej - art.2 ust.1 pkt 1b ustawy z dn. 16.11.2006 r. o opł.skarb. (Dz.U. z 2006 r. Nr 225 poz.1635).

Świadczenia socjalne, pomoc społeczna

Nie podlega opłacie skarbowej - art.2 ust.1 pkt 1c ustawy z dn. 16.11.2006 r. o opł.skarb. (Dz.U. z 2006 r. Nr 225 poz.1635).

Wybory prezydenta RP, do Sejmu, Parl. Europ.

Nie podlega opłacie skarbowej - art.2 ust.1 pkt 1d ustawy z dn. 16.11.2006 r. o opł.skarb. (Dz.U. z 2006 r. Nr 225 poz.1635).

Obrona, wojsko

Nie podlega opłacie skarbowej - art.2 ust.1 pkt 1e ustawy z dn. 16.11.2006 r. o opł.skarb. (Dz.U. z 2006 r. Nr 225 poz.1635).

Nabycie obywatelstwa

Nie podlega opłacie skarbowej - art.2 ust.1 pkt 1i ustawy z dn. 16.11.2006 r. o opł.skarb. (Dz.U. z 2006r . Nr 225 poz.1635).

Udzielenie azylu, status uchodźcy

Nie podlega opłacie skarbowej - art.2 ust.1 pkt 1k ustawy z dn. 16.11.2006 r. o opł.skarb. (Dz.U. z 2006 r. Nr 225 poz.1635).

Urzędowa zmiana imion i nazwisk bezprawnie zmienionych

Nie podlega opłacie skarbowej - art.2 ust.1 pkt 6 ustawy z dn. 16.11.2006 r. o opł.skarb. (Dz.U. z 2006 r. Nr 225 poz.1635).

Jednostki budżetowe

Zwolniony od opłaty skarbowej - art.7 pkt 2 ustawy z dn. 16.11.2006 r. o opł.skarb. (Dz.U. z 2006 r. Nr 225 poz.1635).

Samorząd terytorialny

Zwolniony od opłaty skarbowej - art.7 pkt 3 ustawy z dn. 16.11.2006 r. o opł.skarb. (Dz.U. z 2006 r. Nr 225 poz.1635).

Organizacje pożytku publicznego

Zwolniony od opłaty skarbowej - art.7 pkt 4 ustawy z dn. 16.11.2006 r. o opł.skarb. (Dz.U. z 2006 r. Nr 225 poz.1635).

Ubóstwo, pełnomocnictwo prokury

Zwolniony od opłaty skarbowej - art.7 pkt 5 ustawy z dn. 16.11.2006 r. o opł.skarb. (Dz.U. z 2006 r. Nr 225 poz.1635).

Świebodzin, marzec 2007

Szanowne Koleżanki i Koledzy z urzędów stanu cywilnego

Zwracam się do Was za pośrednictwem biuletynu informacyjnego „TECHNIKA i USC” z podziękowaniem za lata wspólnej pracy, możliwości uczestniczenia w kursach i szkoleniach oraz we wspólnym wyczynku podczas organizowanych spotkań.

Z wielką satysfakcją mogę powiedzieć, że lata pracy w świebodzińskim USC nauczyły mnie wiele. Praca z ludźmi, codzienne z nimi obcowanie i współuczestniczenie w sprawach życiowych interesantów, tych radosnych i

pracy, nie tylko ze względu na fakt ukazywania się w nim bogatego wachlarza spraw dotyczących usc., ale i poprzez możliwość poznania opinii wielu pracowników i osób nadzorujących nasze urzędy.

Gratulacje i wyrazy uznania składa zastępca Burmistrza Świebodzina Pan Krzysztof Tomalak

Upominek w postaci reprodukcji obrazu Alberta Anкера zatytułowanego „Zawarcie małżeństwa cywilnego” wręcza Prezes SUSC Tomasz Brzózka

smutnych, kontakt z koleżankami i kolegami z urzędów stanu cywilnego całego kraju, osobami nadzorującymi usc., miały niemały wpływ na ukształtowanie się mojego wizerunku w lokalnej społeczności.

Miło mi również podkreślić, że biuletyn informacyjny „TECHNIKA i USC” od samego początku istnienia był mi podporą w codziennej

Dziękując pragnę poinformować, że od 28 marca 2007 r., po 36 latach pracy w świebodzińskim USC odchodzę na emeryturę. Zaczynam następny etap życia, pozostawiam na stanowiskach pracowników kompetentnych i wrażliwych na sprawy ludzkie.

Na koniec mojej kadencji, pod koniec grudnia 2006 r., udało mi się zorganizować wystawę

„60-lecie świebodzińskiego USC” (dołączam zdjęcia). To wydarzenie było dla mnie niezmiernie ważne. -Chciałam podziękować przede wszystkim mieszkańcom Świebodzi-
na za lata współpracy, pokazać, jaka jest rola urzędnika stanu cywilnego, jak wiele zmieniło się na przestrzeni lat, ale także podziękować moim współpracownikom, którzy po latach wspólnej pracy są dla mnie moją drugą rodziną.

Grupa oddanych przyjaciół uczestniczących w otwarciu wystawy

Barbara Skrzypek

POLECAMY ZESTAWY DRUKÓW OZDOBNYCH

ZESTAW 07 - jubileusz małżeństwa

CENA ZESTAWU
9,00 ZŁ
POZA ZESTAWEM
10,80 ZŁ

Zestaw 07
format A4
oprawa S12
wkładka D10
zaproszenie Z02

Cena zestawu: 9,00zł

Łączna cena poza
zestawem: 10,80 zł

ZESTAW 02 - złote годы

CENA ZESTAWU
5,00 ZŁ
POZA ZESTAWEM
6,70 ZŁ

Zestaw 02
format A4, oprawa
K10, wkładka D33,
zaproszenie Z01

Cena zestawu: 5,00 zł

Łączna cena poza
zestawem: 6,70 zł

**W zestawie
i w internecie
taniej !!!**

ZESTAW 10 - przejście na emeryturę

CENA ZESTAWU
7,60 ZŁ
POZA ZESTAWEM
8,90 ZŁ

Zestaw 10
format A4
oprawa S06
wkładka D13

Cena zestawu: 7,60 zł

Łączna cena poza
zestawem: 8,90 zł

ZESTAW 04 - złote годы

CENA ZESTAWU
4,00 ZŁ
POZA ZESTAWEM
5,30 ZŁ

Zestaw 04
format A5, oprawa
K04 bordo, wkładka
D07, zaproszenie Z02

Cena zestawu: 4,00 zł

Łączna cena poza
zestawem: 5,30 zł

ZESTAW 15 - narodziny dziecka

CENA ZESTAWU
5,50 ZŁ
POZA ZESTAWEM
6,20 ZŁ

Zestaw 15
format A5
oprawa S02
wkładka Dz4

Cena zestawu: 5,50 zł

Łączna cena poza
zestawem: 6,20 zł

Zamówienia: PTH „Technika” sp. z o.o., 44-102 Gliwice, ul. Toszecka 2
tel. 032 338-38-20, faks 032 338-38-01, e-mail: druki@technika.gliwice.pl
SKORZYSTAJ ZE SKLEPU INTERNETOWEGO: www.sklep.usc.pl

UDOSTĘPNIANIE DANYCH Z URZĘDU STANU CYWILNEGO ORGANOWI GMINY WŁAŚCIWEMU W SPRAWACH EWIDENCJI LUDNOŚCI

■ Krystyna Gładych

Postęp komputeryzacji powoduje zastępowanie zapisów danych sporządzanych pismem ręcznym lub maszynowym na dokumentach urzędowych, elektronicznym zapisywaniem tych danych przy wykorzystaniu systemu komputerowego.

W urzędach stanu cywilnego funkcjonujących tak w Rzeczypospolitej Polskiej jak i w innych państwach na świecie, forma papierowa sporządzania aktów stanu cywilnego została utrzymana, niezależnie od wprowadzenia komputerowej rejestracji stanu cywilnego. Chodzi bowiem o to, że system zapisu danych przy wykorzystaniu systemu komputerowego jest systemem stosunkowo młodym i trudno przewidzieć, co pozostanie z tych zapisów za 100, 200 lub 500 lat. Forma zapisów odręcznych, czy to na tabliczkach glinianych, papierach a później papierze, przetrwała tysiące lat i jest formą sprawdzoną. Wszędzie zatem tam, gdzie sporządzane są dokumenty o charakterze wieczystym, czy są to akty stanu cywilnego, czy księgi wieczyste, niezależnie od zapisów komputerowych istnieje forma papierowa sporządzanych dokumentów.

To podwójne zabezpieczenie danych w dokumentach urzędowych dotyczy wyłącznie danych osobowych, które można potocznie nazwać danymi pierwotnymi czy podstawowymi, a są one zawarte w aktach stanu cywilnego. Nie ma potrzeby prowadzić podwójnych zapisów dla danych tzw. wtórnych, które znajdują się w innych dokumentach państwowych, jak np.

w systemach rejestracji ludności, obywatelstwa, cudzoziemców, migracji, przekraczania granicy itp. System komputerowych zapisów danych osobowych, eliminujący system papierowej formy sporządzania dokumentów urzędowych jest bardzo różny w poszczególnych państwach, zależy on bowiem od stopnia komputeryzacji w danym kraju.

Przepisy dotyczące wykorzystania komputerowego systemu rejestracji stanu cywilnego w urzędach stanu cywilnego w Polsce zostały wprowadzone w 1998 roku. Zawarte są one w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i

lub przy wykorzystaniu systemu komputerowego”.

- **par.17** ust. 1 - „Rejestracja stanu cywilnego może być równocześnie prowadzona w systemie komputerowym. Dane wprowadzone do systemu komputerowego mogą zawierać wyłącznie informacje zgromadzone w aktach stanu cywilnego oraz zaświadczeniach, o których mowa w ustawie.

ust. 2 - Dane zgromadzone w systemie komputerowym rejestracji stanu cywilnego podlegają ochronie na podstawie odrębnych przepisów.

ust. 3 - Komputerowy system

Wszędzie tam, gdzie sporządzane są dokumenty o charakterze wieczystym, czy są to akty stanu cywilnego, czy księgi wieczyste, niezależnie od zapisów komputerowych istnieje forma papierowa sporządzanych dokumentów.

Administracji z dnia 26 października 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów (Dz. U. z 1998 r. Nr 136, poz. 884 z późniejszymi zmianami):

- **par. 2** ust. 1 - „Akt stanu cywilnego może być sporządzony pismem ręcznym, maszynowym

rejestracji stanu cywilnego oraz przekazywanie danych za pomocą nośników informatycznych lub urządzeń teletransmisji podlega zabezpieczeniom sprzętowym i programowym uniemożliwiającym dostęp osób nieuprawnionych.

ust. 4 - Niedopuszczalne jest przekazywanie danych z komputerowego systemu rejestracji stanu cywilnego, z wyjątkiem danych przekazywanych do or-

ganu gminy właściwego w sprawach ewidencji ludności. Do tego organu mogą być przekazywane wyłącznie dane zawarte w odpisach skróconych aktów stanu cywilnego”.

Z wyżej cytowanych przepisów prawnych wynika, że zasady sporządzania aktów stanu cywilnego w systemie komputerowym nie

Paragraf 17 cytowanego wyżej rozporządzenia w zasadzie nie budzi wątpliwości odnośnie jego stosowania, poza jednym, które ostatnio nasuwa się kierownikom urzędów stanu cywilnego, a mianowicie - czy zapis ust. 4 par. 17 dotyczy tylko przekazywania danych z komputerowego systemu rejestracji stanu cywilnego do komórki ewidencji

miejsca zamieszkania małżonków odpisem skróconym aktu małżeństwa, i nie ma przy tym znaczenia czy małżonkowie, bądź jeden z małżonków, zamieszkują na terenie gminy, gdzie sporządzony został ich akt małżeństwa, czy też nie – tak w przyszłości usc. będzie mógł tę informację przekazać elektronicznie.

Podobnie jest z komórkami (referatami, oddziałami, wydziałami) ewidencji ludności. Mogą one zasięgać informacji określonych w odpisach skróconych aktów stanu cywilnego w każdym urzędzie stanu cywilnego w Polsce.

Mówiąc o komórkach ewidencji ludności, utożsamia się je z komórkami organizacyjnymi gminy wydającymi dowody osobiste - jeżeli są to odrębne komórki organizacyjne gminy - co znajduje swe uzasadnienie prawne w jednej ustawie, a mianowicie w ustawie z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (tekst jednolity – Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 993 z późn. zmianami). W większości jednak gmin w Polsce ta sama komórka organizacyjna gminy zajmuje się i ewidencją ludności i dowodami osobistymi.

W podsumowaniu tego, co powyżej napisałam, mogę raz jeszcze przypomnieć jedno: przepisy prawne umożliwiające przesyłanie drogą elektroniczną danych z urzędów stanu cywilnego do wszystkich komórek ewidencji ludności w kraju, jak też możliwość uzyskania danych zawartych w odpisach skróconych aktów stanu cywilnego przez komórki ewidencji ludności urzędów gmin, mamy już od 1998 roku!

Pozostaje zatem wprowadzenie tych przepisów w życie na terenie całego kraju poprzez opracowanie i wdrożenie sprawnie działającego jednolitego systemu komputerowego, umożliwiającego przepływ informacji pomiędzy tymi podmiotami

Krystyna Gładych

Przepisy prawne umożliwiające przesyłanie drogą elektroniczną danych z urzędów stanu cywilnego do wszystkich komórek ewidencji ludności w kraju, jak też możliwość uzyskania danych zawartych w odpisach skróconych aktów stanu cywilnego przez komórki ewidencji ludności urzędów gmin, mamy już od 1998 roku.

różnią się od zasad sporządzania aktów stanu cywilnego pismem ręcznym lub maszynowym. Zawierają one bowiem takie same dane, jakie określa ustawa z dnia 29 września 1986 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jednolity – Dz. U. z 2004 r. Nr 161, poz. 1688). Dane wprowadzone do systemu komputerowego podlegają ochronie na podstawie odrębnych przepisów - podlegają też zabezpieczeniu sprzętowemu i programowemu. Dostęp do tych danych posiadają tylko osoby uprawnione. Uprawnienie dostępu do danych komputerowych dla pracowników urzędów stanu cywilnego określa kierownik urzędu stanu cywilnego m.in. w zakresach czynności pracowników.

Dostęp do danych komputerowych rejestracji stanu cywilnego może obejmować pracowników komórek gmin zajmujących się ewidencją ludności, ale dotyczy to wyłącznie tych danych, które zawarte są w odpisach skróconych aktów stanu cywilnego.

ludności urzędu gminy na terenie którego działa dany urząd stanu cywilnego, czy komórek ewidencji ludności na terenie całego kraju.

Wyjaśnię tę kwestię.

Wprowadzenie zapisu par. 17 ust. 4 rozporządzenia w 1998 roku było zapisem umożliwiającym prawne uregulowanie przepływu danych z komputerowej rejestracji stanu cywilnego do komórek organizacyjnych urzędów gmin w sprawach ewidencji ludności w związku z podjętymi pracami rządowymi komputeryzacji państwa w każdej dziedzinie jego działania. Chodziło i chodzi o to, żeby w miarę postępującej komputeryzacji państwa wyeliminować „papierową” drogę przekazywania informacji z urzędów stanu cywilnego do komórek ewidencji ludności.

Tak, jak w chwili obecnej urząd stanu cywilnego miejsca dokonania czynności, np. sporządzenia aktu małżeństwa, zawiadamia o tym fakcie komórki ewidencji ludności

VII KONGRES ESUSC

■ Aneta Papis

W dniach 14-15 maja 2007 roku w belgijskim mieście Gandawa odbył się kolejny VII Kongres Europejskiego Stowarzyszenia Urzędniczek i Urzędników Stanu Cywilnego na temat: „**Dzieci i rodzice w Europie. Pochodzenie, nazwisko i rejestracja.**” Jako miejsce obrad organizatorzy wybrali dawne tereny wystawy światowej EXPO, której gospodarzem w roku 1913 była Gandawa. W kongresie udział wzięło prawie dwustu urzędników stanu cywilnego z Europy. Otwarcia dokonał prezes Stowarzyszenia **Cees Meesters**, który wskazując na problemy emigracji oraz nierównomiernego przyrostu naturalnego w różnych częściach Europy zapewnił, że w ESUSC jest jeszcze dużo do zrobienia. W imieniu gospodarzy przywitał uczestników kongresu prezes flamandzkiego stowarzyszenia Vlavabbs pan **Herman Vandenstein**, określając pochodzenie dziecka jako główny temat obrad. Część oficjalną zamknęło wystąpienie pani **Rity Artendale**, radnej gandawskiego magistratu, a jednocześnie urzędniczki stanu cywilnego miejscowego urzędu, która nie omieszkała zaprosić uczestników konferencji do wizyty następnego dnia w gandawskim ratuszu. Wyraziła również zadowolenie z uczestnictwa w kongresie przedstawiciele „nowej” Europy, w szczególności delegacji z Bułgarii i Rumunii. Przewodnictwo w kongresie przekazano profesorowi **Walterowi Pinterowi** z Uniwersytetu w Luewen, ściśle współpracującemu ze stowarzyszeniem flamandzkim i aktywnie uczestniczącym w kolejnych kongresach EVS (ESUSC).

Mgr **Beate Anefeld** z USC w Kaiserslauten (Niemcy) wygłosiła wykład dotyczący macierzyństwa, zaś **Leon Evers** z USC Roermond (Holandia) przedstawił pojęcie ojcostwa. **Stosunek**

prawny macierzyństwa wynika z faktu urodzenia zgodnie z zasadą *mater semper certa est*. Dlatego nie wszystkie kraje Europy posiadają regulacje prawne zawierające definicję macierzyństwa (np. w polskim kodeksie rodzinnym i opiekuńczym brak jest takiej definicji). Pojęcie macierzyństwa jest uregulowane w przepisach prawa wewnętrznego Holandii, Austrii, Szwajcarii, Niemiec i wskazuje, że matką dziecka jest kobieta, która je urodziła. We włoskim systemie prawnym nie obowiązuje zasada *mater semper certa est*. W sytuacji, gdy rodzice nie są małżeństwem, w celu ustanowienia pokrewieństwa ojciec oraz biologiczna matka powinni dokonać aktu „uznania” dziecka. We Francji i Belgii odstąpiono od tej zasady na rzecz zasady pochodzenia biologicznego. Normy prawa międzynarodowego mające na względzie ochronę podmiotowości i tożsamości każdego człowieka od chwili jego urodzenia wskazują na konieczność zarejestrowania każdego urodzenia i na prawo każdego dziecka do nazwiska. Konwencja o Prawach Dziecka z 20.11.1989 r. w art. 7 formułuje prawo dziecka do poznania swoich rodziców, jeżeli realizacja tego prawa jest możliwa.

Kwestię ustalenia pochodzenia dziecka normuje Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego z 15.10.1975 r., która określa standard prawny dla ustawodawstwa państw-członków Rady Europy.

1. Macierzyństwo względem dziecka pozamałżeńskiego i dziecka pochodzącego z małżeństwa ustala się wyłącznie na podstawie faktu urodzenia.
2. Ustalenie ojcostwa względem dziecka pozamałżeńskiego może być rezultatem dobrowolnego uznania lub orzeczenia sądu.

3. Dobrowolne uznanie dziecka nie może być przedmiotem sprzeciwu ani zaskarżenia, chyba, że prawo krajowe przewiduje taką możliwość w przypadku, gdy mężczyzna uznający dziecko nie jest jego biologicznym ojcem.
4. W postępowaniu o ustalenie ojcostwa należy posługiwać się dowodami naukowymi, które mogą pomóc w ustaleniu lub wykluczeniu ojcostwa.

Poza tym normy prawa międzynarodowego postulują zrównanie uprawnień dziecka pozamałżeńskiego z dzieckiem pochodzącym z małżeństwa w zakresie władzy rodzicielskiej, prawa do alimentów, dziedziczenia i in.

Pojęcie ojcostwa różnie jest regulowane w różnych krajach Europy. Wielka Brytania i Irlandia najbardziej idą w kierunku zgodności uznania z biologicznym ojcostwem uznającego mężczyzny. Nie występuje tzw. domniemanie pochodzenia dziecka od męża matki. Ojcem jest ten, na którego zgadza się matka. Krótka charakterystyka przepisów prawa rodzinnego poszczególnych państw należących do EVS dowodzi, że w Europie coraz większą wagę przywiązuje się do ustalenia prawdy biologicznej. Jeżeli proces ustalenia biologicznego ojcostwa nie jest możliwy do przeprowadzenia bezpośrednio przed urzędnikiem stanu cywilnego, to zawsze jest możliwy w postępowaniu sądowym.

Standardy prawne adopcji na podstawie dwóch konwencji omówił licencjonowany prawnik i notariusz **Willi Heussler** z Argowii (Szwajcaria). W swoim wystąpieniu poinformował uczestników kongresu, że jest **przygotowywana nowa Europejska Konwencja o Przystosowaniu Dzieci**, która ma zastąpić obecnie obowiązującą z 1967

7. EVS - Kongress 14. und 15. Mai 2007 Gent

roku. W nowej konwencji proponuje się uznanie z mocy prawa adopcji przeprowadzonej w innym państwie europejskim (będącym stroną konwencji) oraz określa się w nowy sposób przesłanki po stronie przysposobionego i przysposabiającego, np. pary, które mogą wystąpić o adopcję określa się jako osoby różnej płci pozostające ze sobą w związku małżeńskim lub zarejestrowanym związku partnerskim. Jednocześnie nowe zapisy konwencji dają możliwość państwom sygnatariuszom konwencji rozszerzenia tych zapisów. Omawiana Konwencja z 1967 roku wskazuje standardy prawne adopcji: 1/ przysposobienie ustanawia się dla dobra dziecka, w celu zapewnienia mu stałej i harmonijnej rodziny, 2/ ustanowienie przysposobienia następuje na mocy orzeczenia właściwej władzy, 3/ dla przysposobienia potrzebna jest zgoda rodziców dziecka, małżonka przysposabiającego (jeżeli nie przysposabiają wspólnie), albo zgoda innej osoby sprawującej zamiast rodziców funkcje rodzicielskie, 4/ wskutek przysposobienia dziecko nabywa status dziecka małżeńskiego, 5/ przysposobienie przez osoby zamieszkałe za granicą i przeniesienie dziecka za granicę jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy nie można umieścić dziecka w zastępczym środowisku rodzinnym w kraju jego pochodzenia. Drugą omawianą konwencją była **Konwencja o Ochronie Dzieci i Współpracy w Dziedzinie Przysposobienia Międzynarodowego** przyjęta przez Konferencję haską Międzynarodowego Prawa Prywatnego w dniu 29 maja 1993 roku. Głównym celem tej konwencji jest zorganizowanie systemu współpracy państw dla zapobiegania uprowadzaniu i handlowi dziećmi oraz zapewnienia przestrzegania praw i interesów dzieci przysposobianych z zagranicy. Należy podkreślić, że Polska ratyfikowała tę konwencję w 1995 jako jeden z pierwszych krajów, natomiast Belgia przystąpiła w 2005 roku jako ostatnia.

Poza porządkiem obrad w krótkim wystąpieniu **Hanno von Freyhold** poinformował uczestników Kongresu o pracach Komisji Europejskiej dotyczących tzw. „Zielonej Księgi” zawierającej

aktualny stan porządku prawnego i stosowanej praktyki w zakresie rejestracji stanu cywilnego w krajach UE oraz zaprosił wszystkich praktyków do współpracy prosząc o kierowanie uwag i spostrzeżeń pod internetowy adres **study@civilstatus.eu**. Księga ma być opracowana do końca 2008 roku.

Zdaniem mgr **Bojany Zadavec** z USC w Mariborze (Słowenia), nie są konieczne ustawowe ograniczenia w zakresie doboru imion i nazwisk. Swobodny wybór dokonany przez rodziców będzie najlepszą gwarancją praw dziecka. Każdy człowiek w sprawie zarejestrowania nazwiska lub imienia odpowiada za siebie i swoje dziecko. Należałoby raczej zająć się tym, aby każde dziecko miało możliwość noszenia zawsze i wszędzie nazwiska w tej samej, niezmiennionej formie. Musimy pamiętać, że żyjemy w Europie, w czasach, w których interesy państwa ustępują przed interesami obywateli.

Problemy rejestracji stanu cywilnego dziecka i sporządzania odpisów zreferował **Wolfgang Teschner** z Wiednia (Austria). Decydującym dla obywateli jest fakt czy informacje wydawane z rejestrów są aktualne i kompletne. O ile rejestry nie są fałszowane, to wyciągi z rejestrów (odpisy) muszą być zabezpieczone przed fałszerstwem. Wymagane jest ujednoczenie zasad rejestracji stanu cywilnego w Europie tak, jak jest to stosowane w stosunku do dzieci nieznanych rodziców. Zasadą jest, że dzieci te wpisywane są do rejestrów państw, w których zostały urodzone lub znalezione, i otrzymują obywatelstwo tego państwa. Dotyczy to zarówno dzieci znalezionych, anonimowo oddanych jak i anonimowo urodzonych. Należałoby również ujednoczyć kryteria rejestracji dzieci martwo urodzonych.

Dyrektor Międzynarodowej Komisji Stanu Cywilnego pani **Chantal Nast** omówiła problem macierzyństwa zastępczego. W roku 2003 MKSC opracowała studium na temat pochodzenia od matki i ciąży na zamówienie w krajach europejskich. O ile sztuczne zapłodnienie i techniki „in vitro” zyskały akceptację w wielu ustawodawstwach jako pomocne rodzicom, to ciąża na

zamówienie i przekazanie urodzenia dziecka osobie trzeciej nie są dopuszczalne w większości krajów tak ze względów etycznych jak i sprzeczności z porządkiem prawnym. Kobieta rodząca dziecko w większości krajów jest zobowiązana do podania swojej tożsamości w celu zarejestrowania urodzenia dziecka, a tym samym potwierdzenia swego macierzyństwa. Pociąga to dalsze konsekwencje prawne jak uznanie ojcostwa itd. Tylko Francja, Włochy i Luksemburg zezwalają na anonimowy poród. Ciążę na zlecenie dopuszcza ustawodawstwo Zjednoczonego Królestwa oraz Grecja.

Obrady Kongresu zakończono przyjęciem też do deklaracji gandawskiej, która w całości będzie opublikowana na łamach biuletynu. Drugiego dnia po zakończeniu obrad miała miejsce wycieczka z przewodnikiem po starym mieście Gandawy. Do historycznego centrum organizatorzy zapewnili uczestnikom dojazd nowoczesnym tramwajem łączącym miasto z terenami wystawowymi. O godzinie 17:30 wszyscy uczestnicy kongresu zjawili się na placu św. Bavona w celu pozowania do wspólnej fotografii wykonanej z balkonu budynku teatru miejskiego. Reprodukacja fotografii zamieszczona jest na stronie 16. Potem wszyscy udali się do reprezentacyjnej sali średniowiecznego ratusza gandawskiego na spotkanie przy lampce wina, wydane przez władze miasta. Rolę gospodarzy pełnili urzędnicy stanu cywilnego w Gandawie. Miłą niespodzianką dla delegacji naszego Stowarzyszenia była pamiątkowa tablica umieszczona we wnętrzu ratusza informująca w języku polskim o tym, że w walkach o wyzwolenie Gandawy w dniach 11–14 września 1944 r. brała udział polska Pierwsza Dywizja Pancerna generała Stanisława Maczka.

Wszyscy uczestnicy spotkania złożyli podpisy w pamiątkowej księdze. Kongres zakończyła uroczysta kolacja z wieczorkiem tanecznym. Urzędnicy stanu cywilnego zawsze spoglądają w przyszłość – zatem nie zapomniano o zapowiedzi kolejnego VIII Kongresu ESUSC w roku 2008 w Portoroż na Słowenii.

Aneta Papis
wiceprezes SUSC RP

RADA KONSULTACYJNA PESEL2

■ Aneta Papis

W ramach projektu „PESEL2 - przebudowa i integracja systemu rejestrów państwowych” powołano Radę Konsultacyjną, która pełni rolę opiniotwórczą i doradcą dla Zespołu MSWiA realizującego ten program. Do zadań Rady Konsultacyjnej należy:

- opiniowanie dokumentów programowych,
- zajmowanie stanowisk w kluczowych sprawach związanych z realizacją Programu PESEL2,
- artykułowanie interesów środowisk i instytucji reprezentowanych przez jej członków,
- opiniowanie projektów systemów informacyjnych, dla których system PESEL pełni rolę rejestru referencyjnego.

W skład rady wchodzi osoby zaproszone przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Mam zaszczyt i przyjemność uczestniczyć w pracach Rady jako przedstawiciel Stowarzyszenia Urzędników Stanu Cywilnego RP.

Pierwsze posiedzenie odbyło się 24 sierpnia 2006 roku i uczestniczyli w nim przedstawiciele Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu, Fundacji Unii Metropolii Polskich, Związku Powiatów Polskich, Związku Miast Polskich, Związku Gmin Wiejskich RP, Związku Województw RP, Rady Informatyzacji, SUSC RP, Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji, Polskiego Towarzystwa Informatycznego oraz przedstawiciele nauki Profesor Józef Oleński, Profesor Agnieszka Pawłowska, Profesor Jerzy Kisielnicki i Profesor Włodzimierz Springer. Spotkanie poświęcone było omówieniu roli i zadań Rady Konsultacyjnej, organizacji projektu, podstawowych założeń projektu PESEL2.

„Celem strategicznym Programu PESEL2 jest usprawnienie obsługi obywatela

i przedsiębiorcy w zakresie spraw objętych programem oraz budowa Zintegrowanego Systemu Informatycznego PESEL2 (ZSI PESEL2) jako rejestru referencyjnego ludności w ramach budowy nowoczesnej infrastruktury informacyjnej stanowiącej podstawę taniego i przyjaznego państwa obywatelskiego. Celem operacyjnym programu jest umożliwienie przedsiębiorcom oraz obywatelom korzystania z usług administracyjnych on-line oferowanych przez administracje różnych szczebli i rodzajów”¹.

Zgodnie z założeniami PESEL2 ma za zadanie ułatwić i uprościć szereg czynności administracyjnych i pozwolić na wyeliminowanie bezpośredniego i osobistego udziału obywatela lub przedsiębiorcy w ich realizacji. Główne korzyści będą polegały na:

- ograniczeniu ilości wydawanych zaświadczeń, poświadczeń, odpisów aktów stanu cywilnego, wypisów przez zapewnienie dostępu do wiarygodnych i aktualnych danych,
- stworzeniu warunków do odmiejszczenia obsługi obywatela tj. umożliwienie świadczenia szeregu czynności związanych m.in. ze sprawami ewidencji ludności i usc. oraz wydawania zaświadczeń i odpisów w dowolnym urzędzie gminnym,
- umożliwieniu automatycznej aktualizacji i przekazywanie określonych danych bez potrzeby czynienia tego przez obywatela (np. zmiana miejsca zamieszkania),
- obywatel w realizacji czynności urzędowych oraz przy korzystaniu z innych usług publicznych będzie mógł posługiwać się jednym, uniwersalnym identyfikatorem (Nr PESEL).

Dla uzyskania ww. korzyści program przewiduje przebudowę zbioru PESEL,

utworzenie Ogólnokrajowej Ewidencji Wydanych i Utraconych Dowodów Osobistych (OEWiUDO), a także - co najbardziej interesuje nas kierowników usc. - utworzenie Centralnego Rejestru Aktów Stanu Cywilnego.

Na dzień dzisiejszy nie zostały wypracowane ramy architektoniczne dla CRASC.

W październiku ubiegłego roku odbyło się drugie posiedzenie Rady Konsultacyjnej, którego tematem była funkcjonalność i architektura Zintegrowanego Systemu Informatycznego PESEL2, a także przedstawione zostały wyniki inwentaryzacji we wszystkich gminach stanu informatyzacji w zakresie ewidencji ludności, aktów stanu cywilnego oraz podłączenia do internetu. Więcej informacji o projekcie można uzyskać pod adresem www.pesel2.mswia.gov.pl.

Oprócz udziału w posiedzeniach Rady Konsultacyjnej miałam okazję uczestniczyć w spotkaniu w Jabłonie, zorganizowanym przez wydawcę Biuletynu Informatycznego „TECHNIKA i USC”. Zaproszeni do dyskusji przedstawiciele DSO w MSWiA i członkowie zespołu PESEL2, członkowie Zarządu SUSC oraz kierownicy usc. a także informatycy i konsultanci sformułowali wnioski z dyskusji, które zostały podzielone na tematyczne części.

Poniżej przedstawiam **Uwagi ogólne do I części wniosków ze spotkania w Jabłonie „ROLA USC W PROJEKCIE PESEL2”**.

Projekt PESEL2 i budowa w jego ramach Centralnego Rejestru Aktów Stanu Cywilnego jest problemem złożonym i spotkanie w Jabłonie pokazało, że Ministerstwu bliższy jest bezpośrednio mu podlegający PESEL.

Urzędy stanu cywilnego usytuowane są w „oderwaniu od PESEL”, ponieważ przekazują dane tylko do ewidencji ludności, i to najczęściej w formie papierowej. Należy

podkreślić, że rejestracja stanu cywilnego została ukształtowana przez wieloletnią tradycję; podstawy prawne jednolitej, powszechnej, świeckiej rejestracji sięgają roku 1945 i zostały oparte na przepisach prawa francuskiego - ustawy z roku 1792. Wieloletnia tradycja, sprawdzone przez lata rozwiązania i szczególna moc prawna nadana przepisami ustawy dokumentom stanu cywilnego zostały mocno zakorzenione nie tylko w świadomości urzędników stanu cywilnego, ale i obywateli. Pojęcia tzw. „metryki” nikomu nie trzeba tłumaczyć, a przecież było to określenie powstałe przy przedwojennej rejestracji wyznaniowej i zostało zastąpione pojęciem odpisu aktu stanu cywilnego.

Natomiast PESEL ustawowe podstawy funkcjonowania uzyskał dopiero w roku 2001 (wcześniej funkcjonował w oparciu o przepisy niższej rangi), dlatego nie można się dziwić i negować obaw kierowników usc., że reforma PESEL2 może wprowadzić „zamieszanie” w rejestracji stanu cywilnego.

Innym powodem rozbieżności jest fakt, że PESEL jest z założenia systemem elektronicznym zaś akty stanu cywilnego sporządza się na papierze i przechowuje w księgach stanu cywilnego. Dopiero ostatnie 10 lat przyniosło komputeryzację usc., która jednak nie zastąpiła ksiąg, a jedynie usprawniła pracę urzędnika.

PESEL można określić jako gromadzenie danych osobowych, czynność material-

no-techniczną. Natomiast rejestracja stanu cywilnego jest kształtowana zdarzeniami naturalnymi: urodzeniami i zgonami oraz czynnościami prawnymi, konstytutywnymi orzeczeniami sądowymi, decyzjami administracyjnymi. Nadanie numeru PESEL może odbyć się na piśmie wniosek osoby, złożony bezpośrednio do ministra właściwego do spraw administracji publicznej, jeżeli przepisy szczególne przewidują potrzebę posiadania numeru PESEL przez tę osobę, a zatem nie ma katalogu zamkniętego osób, którym ten PESEL będzie potrzebny. Coraz częściej o PESEL występują osoby, które nie urodziły się w Polsce. Dlatego tak trudno określić wymagania w stosunku do aktów stanu cywilnego - w jakich sytuacjach jest konieczne posiadanie polskiego odpisu aktu, a w jakich nie. Słusznie zauważono na spotkaniu, że nie ma potrzeby tworzenia polskich aktów stanu cywilnego dla cudzoziemców, którzy występują o nadanie numeru PESEL.

Spotkanie poruszyło wiele problemów, ale nie odpowiedziało na nurtujące wszystkich uczestników dyskusji pytanie - jakie dane powinny być gromadzone w Centralnym Rejestrze Aktów Stanu Cywilnego, a jakie w PESEL2, aby nie powieliła danych i zapewnić ich wiarygodność. Jak zorganizować proces uruchomienia nowego projektu informatycznego (w skali całego kraju), aby przyczynił się do wzbogacenia zasobów informacyjnych państwa, a nie wprowadził

zamieszania w dobrej pracy usc.

W jaki sposób umożliwić odmiejscowienie wydawania odpisów aktów stanu cywilnego?

Moim zdaniem po wejściu w życie nowej ustawy o opłacie skarbowej, biorąc również pod uwagę doświadczenia Szwajcarii wydaje się, że nie należy dążyć do odmiejscowienia wydawania odpisów w formie papierowej. Odpis taki powinien być wydany przez urząd, który sporządził akt i go przechowuje. Powszechna informatyzacja ma za zadanie ograniczenie ilości wydawanych między innymi odpisów aktów stanu cywilnego w formie papierowej przez zapewnienie dostępu do wiarygodnych i aktualnych danych.

Odmiejscowienie powinno polegać na możliwości korzystania z danych zgromadzonych w systemie komputerowym (PESEL2 albo CRASC) we wszystkich sprawach urzędowych w Polsce (np. sporządzenie innego aktu stanu cywilnego, wymiany dowodu osobistego, paszportu, do ZUS, PZU, GUS, sądów i in.) bez konieczności posługiwania się wersją papierową odpisu.

Aneta Papis
kier. USC Łódź-Centrum

¹ „Podstawowy Dokument Programu PESEL2 . Przebudowa i integracja rejestrów państwowych. Sposób budowy Systemu” MSWiA Departament Rozwoju Rejestrów, Warszawa sierpień 2006 r.

PRZEPRASZAMY

W poprzedni, pierwszy tegoroczny numer biuletynu wkraść się chochlik drukarski: najnowsze wersje oprogramowania do składu i naświetlania okazały się być niekompatybilne, co spowodowało m.in. losowe wycięcie wierszy w niektórych artykułach. I tak

- str. 6 – na końcu pierwszej kolumny brak wiersza zawierającego fragment „rii, Niemiec oraz Węgier jako krajów”
- str. 13 - na końcu pierwszej kolumny brak wiersza zawierającego fragment „wanie, samodzielnie lub we współpracy”, a na końcu drugiej „jest przyszłość.”
- str. 14 – na końcu brak nazwiska rozmawiającego „Władysław Penar”

- str. 19 - na końcu drugiej kolumny brak wiersza zawierającego końcówkę wyrazu „ści.”.

Największe szkody wyrządził w artykule RADA KONSULTACYJNA PESEL2, który w związku z tym w całości powyżej przedrukowujemy.

Błąd ten nie był do wykrycia w redakcji – archiwizowany wydruk końcowy z adnotacją o przekazaniu materiału do drukarni jest w całości poprawny!

Za powstałą sytuację bardzo przepraszamy zarówno naszych Czytelników jak i Autorów artykułów.

redakcja biuletynu

POUFNOŚĆ AKTÓW STANU CYWILNEGO

Na temat poufności danych zawartych w aktach stanu cywilnego wypowiadałam się już wielokrotnie, wypowiadali się też inni autorzy. Temat, który wydawał się być omówiony i zakończony powrócił ponownie do urzędów stanu cywilnego za sprawą pisma z Departamentu Spraw Obywatelskich Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z marca bieżącego roku.

W piśmie tym zawarte jest stwierdzenie, że korespondencja adresowana do urzędów stanu cywilnego może być otwierana w kancelariach gmin, bowiem instrukcja kancelaryjna dla organów gmin i związków międzygminnych z dnia 22 grudnia 1999 r. (Dz. U. z 1999 r. Nr 112, poz. 1319), nie zawiera wyjątków dotyczących przekazywania korespondencji bez jej otwierania do jakiegokolwiek komórki organizacyjnej urzędu.

Przyjrzyjmy się zatem, co na temat ochrony danych osobowych mówią przepisy prawne. I tak:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 51 stanowi, że obowiązek ujawnienia informacji dotyczącej własnej osoby może być nałożony tylko na podstawie ustawy,
- 2) ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964 r. Nr 16, poz. 93 z późn. zmianami) w art. 23 stwierdza: „Dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach”,
- 3) ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 1977 r. Nr 133, poz. 833 z późn. zmianami), w sposób szczegółowy

i szeroki omawia zabezpieczenie danych osobowych przez dostępem do nich osób nieupoważnionych,

- 4) ustawa z dnia 29 września 1986 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jednolity – Dz. U. z 2004 r. Nr 161, poz. 1688):
 - art. 18 – „Akt stanu cywilnego powinien zawierać tylko dane wymagane przez prawo. W szczególności w akcie stanu cywilnego nie można zamieszczać danych naruszających dobra osobiste”,
 - art. 83 ust. 1 – „Odpisy oraz zaświadczenia określone w art. 79 wydaje się na wniosek sądu lub innego organu państwowego, osoby, której stan cywilny został w akcie stwierdzony, jej wstępnego, zstępnego, rodzeństwa, małżonka lub przedstawiciela ustawowego”,
 - art. 83 ust. 2 – „Odpisy aktów stanu cywilnego i zaświadczenia o dokonanych w księgach stanu cywilnego wpisach lub o ich braku mogą być również wydawane na wniosek innych osób niż wymienione w ust. 1, które wykażą interes prawny, oraz na wniosek organizacji społecznej, jeżeli jest to uzasadnione celami statutowymi takiej organizacji i gdy przemawia za tym interes społeczny. Zaświadczenia o zaginięciu lub zniszczeniu księgi stanu cywilnego może być także wydane na wniosek innych zainteresowanych osób”,
- 5) rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów (Dz. U. z 1998 r. Nr 136, poz. 884 z późn. zmianami):
 - par. 15 ust. 1 – „Dla aktów urodzenia, małżeństwa i zgonu prowadzi się akta zbiorowe rejestracji stanu

cywilnego, według kolejności ich sporządzania. Akta zbiorowe oznacza się numerem nadanym aktowi stanu cywilnego”,

- ust. 3 – „Akt zbiorowych nie zamyka się po upływie roku kalendarzowego. Dokumenty mające wpływ na treść lub ważność aktu stanu cywilnego, po dokonaniu na ich podstawie odpowiednich wpisów w księgach stanu cywilnego, włącza się do akt zbiorowych danego aktu stanu cywilnego. Akt zbiorowych nie zszywa się ani nie oprawia w sposób trwały”,
- ust. 4 – „Dokumenty złożone do akt zbiorowych nie podlegają zwrotowi”,
- ust. 5 – „Na żądanie sądu lub prokuratora albo na wniosek osoby, która wykaże interes prawny, kierownik urzędu stanu cywilnego wydaje z akt zbiorowych zaświadczenie, odpis lub potwierdzoną kserokopię dokumentów znajdujących się w tych aktach. Na wydanym odpisie kserokopii dokumentu zamieszcza się adnotację o celu jego wydania”,
- par. 25 – „Przepisy dotyczące sposobu przechowywania, zabezpieczenia i kontroli ksiąg stanu cywilnego stosuje się odpowiednio do akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego i skorowidzów alfabetycznych”.

Z powyższych przepisów prawnych wynikają następujące spostrzeżenia:

- **akty stanu cywilnego są dokumentami poufnymi**, ale nie w rozumieniu ustawy z dnia 22 stycznia 1999r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 1999 r. Nr 11, poz. 95 z późn. zmianami), bo nie można byłoby wydać z nich odpisu aktu stanu cywilnego czy zaświadczenia osobie, która nie przedstawiłaby poświadczenia bezpieczeństwa, o którym jest mowa w tej ustawie, lecz z **uwagi na charakter danych**

- **osobowych w nich zawartych, zasady poufności aktów stanu cywilnego dotyczą także akt zbiorowych**, czyli dokumentów znajdujących się w tych aktach, które mają wpływ na treść lub ważność aktu stanu cywilnego (par. 14 ust. 3 rozporządzenia).

Problem otwierania korespondencji adresowanej do urzędów stanu cywilnego wraca jak bumerang co jakiś czas, najczęściej po zmianie władz w gminach. Od 1990 roku Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji systematycznie zajmowało stanowisko, że korespondencja adresowana do urzędów stanu cywilnego nie powinna być otwierana w kancelariach gmin (np. pismo Wicedyrektora Departamentu Rozwoju Informatyki i Systemu Rejestrów Państwowych MSWiA z dnia 06.01.2000 r. Nr DIR-14./CBA/

USC/2000), z uwagi na poufny charakter dokumentów. Nie ma bowiem potrzeby, aby cała społeczność gminna wiedziała, że np. radny uznał dziecko albo wójt pozostaje w separacji czy sąsiadka pani z kancelarii gminy jest – zgodnie z treścią orzeczenia o rozwodzie - winna rozkładu swojego małżeństwa, a takie właśnie sytuacje niejednokrotnie miały miejsce w przeszłości.

Ten wypracowany przez lata tok postępowania, ugruntowany, sprawdzony w praktyce został zakłócony przez wspomniane pismo z Departamentu Spraw Obywatelskich MSWiA z marca br. Czy zdawano sobie sprawę, jakie konsekwencje mogą ponieść kierownicy urzędów stanu cywilnego w chwili, gdy to pismo znajdzie się na biurku wójta, burmistrza lub prezydenta? Jak zostanie oceniony kierownik urzędu

stanu cywilnego, który do tej pory tak przekonywująco argumentował o nieotwieraniu korespondencji adresowanej do usc.?

W sytuacji, gdy sygnalizowany był problem otwierania korespondencji adresowanej do urzędów stanu cywilnego w kancelariach gmin, stosowniej by raczej było, po zasięgnięciu w tej sprawie opinii kilku kierowników urzędów stanu cywilnego, wystąpić z inicjatywą zmiany rozporządzenia wprowadzającego w życie instrukcję kancelaryjną, np. poprzez wprowadzenie pkt. 3 w par. 6 ust.4 o treści zakazującej otwierania korespondencji adresowanej do usc. w kancelariach gmin, niż stwarzać na nowo warunki do naruszania poufności danych zawartych w tej korespondencji i narażać kierowników usc. na przykrości i kłopoty, a nawet utratę pracy.

Krystyna Gładych

ZAWARCIE MAŁŻEŃSTWA W LOKALU URZĘDU STANU CYWILNEGO CZY POZA

Wprowadzenie

Parę miesięcy temu w biuletynie „TECHNIKA i USC” ukazał się artykuł, zachęcający kierowników urzędów stanu cywilnego do bardziej liberalnego podejścia do próśb osób zamierzających zawrzeć związek małżeński poza lokalem urzędu. Nie chciałbym, aby moje - przedstawione w niniejszym tekście - przemyślenia miały charakter polemiczny, chcę jednak podzielić się odmiennymi poglądami na ten temat.

Do publicznego wypowiedzenia tych przemyśleń skłoniło mnie stanowisko Departamentu Spraw Obywatelskich Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, wyrażone w piśmie okólnym z grudnia 2006 roku, skierowanym za pośrednictwem stosownych wydziałów urzędów wojewódzkich do kierowników urzędów stanu cywilnego. Ze stanowiska tego można wnioskować, że ze względu na „zmiany społeczne - spowodowane w dużej mierze wzorcami napływającymi

z krajów Unii Europejskiej oraz Stanów Zjednoczonych”, kierownicy usc. powinni w istocie bardziej liberalnie traktować propozycje zawierania małżeństw poza lokalem urzędu.

Co na to przepisy prawa?

Prawo przewiduje, że małżeństwa powinny być zawierane w lokalu urzędu stanu cywilnego, co jednoznacznie wynika z zapisów art. 58 ustawy prawo o aktach stanu cywilnego. Skoro bowiem ust.3 tego artykułu mówi, że „Jeżeli zachodzą uzasadnione przyczyny, kierownik urzędu stanu cywilnego może przyjąć oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński poza lokalem urzędu stanu cywilnego”, to jako normę wynikającą z zapisów prawa, należy przyjąć zawieranie małżeństw w urzędzie.

Prawo określa także, że „Zawarcie małżeństwa następuje z zachowaniem uroczystej formy. Kierownik urzędu stanu cywilnego w czasie przyjmowania oświadczeń o wstąpieniu

w związek małżeński nosi odznakę, (...)”(ust.1 ww. artykułu), a także „Podczas składania oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński stoją wszyscy obecni, nie wyłączając kierownika urzędu stanu cywilnego.” (ust.2 ww. art.). Przytoczone zapisy ustawowe wskazują więc, co podkreśliam jeszcze raz, że miejscem zawierania związków małżeńskich jest lokal urzędu stanu cywilnego. Decyzja o tym, kiedy małżeństwo może być zawarte poza urzędem, pozostawiona jest kompetencjom kierownika. Zwracam jednak uwagę na to, że nie jest to swobodna, od niczego nie uzależniona decyzja, a może być ona pozytywna jedynie wówczas, gdy zachodzą **uzasadnione przyczyny**.

Kiedy więc małżeństwo poza lokalem usc.?

Przyznaję, że dla mnie uzasadnione przyczyny, pozwalające na podjęcie przez kierownika urzędu stanu cywilnego decyzji o przyjęciu oświadczeń

o wstąpieniu w związek małżeński poza lokalem urzędu to te, **które nie pozwalają jednemu, bądź obojgu nupturientom na przybycie do urzędu**. Są to więc takie okoliczności, jak pobyt w szpitalu, poważna choroba, niepełnosprawność, czy osadzenie w areszcie bądź w więzieniu. Takie zrozumienie tych przyczyn pojawiało się zarówno w komentarzach do przepisów, jak i stosowanej w urzędach stanu cywilnego praktyce. Myślę, że stan ten był, i jest, jednoznaczny i klarowny, i niepozwalający na niczym nieuzasadnioną dowolność interpretacyjną.

Pojawiające się zachęty, nawet ze strony MSWiA, do bardziej liberalnego traktowania pojęcia „uzasadnionych przyczyn” stwarzają - w moim pojęciu - w skrajnych przypadkach nawet zagrożenie powagi urzędu.

Propozycje nowożeńców dotyczące zawierania małżeństw poza lokalem urzędu, w innych przypadkach niż przedstawione powyżej, generalnie wiążą się z intencją połączenia urzędowego aktu, jakim jest zawarcie małżeństwa z uroczystością weselną. Uważam, że czynności te winny być oddzielone. Nikt nie wiąże innych czynności cywilnoprawnych, jak na przykład zawarcia notarialnej umowy kupna nieruchomości, czy zawarcia korzystnego kontraktu biznesowego z przyjęciem czy inną uroczystością z takiej okazji. Czynności formalne przeprowadzane są w kancelarii notarialnej czy siedzibie firmy, a bankiety z tych okazji w lokalach.

Przy innym, niż przedstawione, traktowaniu uzasadnionych przyczyn powstaje pytanie: jakie argumenty traktować pozytywnie, a jakie odmownie. Czy opisany w „TECHNICE i USC” z ubiegłego roku ślub w palmiarni - miejscu, które nowożeńcy „szczególnie lubią”, odbył się w oparciu o bardziej uzasadnione przyczyny niż gdyby padła propozycja zawarcia związku małżeńskiego np. w ogrodzie zoologicznym, czy delfinarium, bo akurat zgłaszający się nowożeńcy te miejsca „szczególnie lubią”? A może przed kłatką z małpami, bo pani mło-

da tak bardzo kocha te zwierzątka? Mam świadomość, że przerysowuję, ale czasem tylko przez przejęskrawienie możliwe jest oddanie istoty problemu, a istotą jest to, że zbyt szeroki margines interpretacyjny przepisów prawa rodzi obawę, że powstaną zupełnie dowolne kryteria oceny. To z kolei może prowadzić do nierównego traktowania podmiotów.

Sądzę, że kryterium uzasadnionych przyczyn, jako miejsc „szczególnie ulubionych” jest co najmniej ryzykowne, jeżeli nie niebezpieczne dla powagi urzędu i ceremonii.

Czytałem kiedyś, że gdzieś w Polsce zawierane było małżeństwo w balonie. Ciekawi mnie czy kierownik tego USC sprawdził swoje kompetencje do przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w ten związek małżeński. Czy działał jeszcze na terenie gminy, która stanowi okręg urzędu stanu cywilnego? Do jakiej wysokości? A może wiatr zdmuchnął balon na terytorium sąsiedniego urzędu?

Znowu przerysowuję, chcę jednak wskazać na to, gdzie pojawiają się granice absurdu, a gdzie decyzja kierownika jest tylko przejawem pozytywnego nastawienia do pojawiających się zmian społecznych i bardziej liberalnego podejścia do prób nupturientów.

Do katowickiego USC zgłaszali się nowożeńcy pragnący zawierać małżeństwo w lokalach gastronomicznych. Odmawialiśmy i będziemy odmawiać. Który bowiem z lokali zasługuje na takie wyróżnienie, a który nie? Kto, i według jakich kryteriów, miałby dokonywać wyboru tych lokali? A może nie jest ważne, w którym lokalu, a ważne, kto zawiera małżeństwo? I znowu pytanie: komu odmawiać, a komu się zgadzać? Przyjmować wszystkie takie propozycje czy tylko niektóre? Nierówno traktować naszych szanownych interesantów? I kolejne pytanie - według jakich kryteriów?

Trzeba ponadto zdać sobie sprawę z tego, że zróżnicowane decyzje wywołają również u naszych interesantów pytania i wątpliwości, trudne

do racjonalnego uzasadnienia, jak zresztą wszelkie decyzje mające właśnie charakter uznaniowy. Obawiam się też, że taka sytuacja może być źródłem domysłów i pomówień typu: „ten dał i dostał zgodę, a ten nie dostał zgody, bo nie dał”.

Nie chciałbym, żeby takie odium ciążyło na kierownikach usc.

Pierwsza zgoda na małżeństwo poza lokalem usc. zrodzi lawinę pytań i wątpliwości, takich, jakie przykładowo przedstawiłem.

Należy się też spodziewać, że pierwsza wyrażona zgoda, wywoła, jeśli nie lawinę, to z pewnością dużą liczbę takich propozycji. I tu trzeba postawić pytanie: czy urzędy są organizacyjnie, logistycznie i etatowo przygotowane do świadczenia takich usług? Tematu nie będę rozwijał, ponieważ myślę, że zasługuje on na odrębny artykuł.

Zachęta ze strony MSWiA rozstrzygnięcia każdej sprawy indywidualnie o ile efektem tych rozstrzygnięć miałyby być raz pozytywne raz negatywne decyzje, rodzi w istocie poważne niebezpieczeństwo nierównego traktowania interesantów urzędu. Zapewniam, że w katowickim urzędzie każda sprawa rozpatrywana i rozstrzygana jest **indywidualnie**, jednak efekty rozstrzygnięć dla takich samych przypadków są takie same.

[Jeżeli, jak pisze MSWiA, zachodzą w naszym życiu zmiany społeczne, to w moim przekonaniu za tymi zmianami powinny nadążać zmiany prawa, a nie zmiany jego interpretacji. Byłoby to bardzo groźnym zjawiskiem, bliskim instrumentalnemu traktowaniu prawa.](#)

Reasumując, twierdzę, że przyjęcie jako uzasadnionych przyczyn dla zawierania związku małżeńskiego poza lokalem urzędu stanu, tylko sytuacji, w których nowożeńcy z obiektywnych powodów nie mogą stawić się w urzędzie, jest słuszną, niebudzącą wątpliwości i jednoznaczna.

Wojciech Gosiewski
kierownik USC w Katowicach

ZAMOŚĆ

Adres USC

Rynek Wielki 13

22-400 Zamość

tel. 0 84 639 33 29, faks 0 84 638 42 96

e-mail: usc@zamosc.um.gov.pl

Poczekalnia USC w Zamościu

Zamość

województwo lubelskie

kod terytorialny 0664011

liczba mieszkańców miasta 68 000

liczba mieszkańców gminy 22 000

Zamość zwany Padwą Północy, Perłą Renesansu, Miastem Arkad jest miastem wyjątkowym. Początek dał mu przywilej lokacyjny z 10 kwietnia 1580 roku, ogłoszony przez kanclerza Jana Zamoyskiego. Budowa Zamościa była na owe czasy największym i najnowocześniejszym zamierzeniem budowlanym na ziemiach polskich.

Zamość został wzniesiony od początku według określonego planu i w jednolitym stylu. Szybko się rozwijał i zyskał sławę ośrodka handlu, kultury i nauki europejskiej. Był miastem otwartym: wielonarodowym, wielowyznaniowym, wielokulturowym.

Miejszem reprezentacyjnym był Rynek Wielki uformowany w kształcie kwadratu na wzór placów włoskich. Wszystkie otaczające go kamienice posiadały arkady stanowiące o niepowtarzalnym jego uroku i klimacie. Piękno przyrynkowych kamienic podkreślały grzebienie attyk, bogate dekoracje fasad i podcieni. Chlubą Zamościa były nowoczesne fortyfikacje.

Współczesny Zamość to trzecie, pod względem liczby mieszkańców, miasto w województwie lubelskim. Pełni rolę ośrodka regionalnego. Będąc atrakcją turystyczną o randze międzynarodowej, jest doskonałym punktem wypadowym na Roztocze. Niedaleko stąd do Krasnobrodu, Zwierzyńca, lasów Roztoczańskiego Parku Narodowego.

Siedzibą Urzędu Stanu Cywilnego w Zamościu jest zabytkowy Ratusz położony w centrum Rynku Wielkiego. Zasięgiem swojego działania USC obejmuje miasto Zamość liczące około 68 tys. mieszkańców oraz gminę Zamość liczącą około 22 tys. mieszkańców.

W zamojskim USC pracuje pięć osób. Kierownikiem jest Romualda Prus, zastępcą Barbara Ryń.

Rocznie sporządza się tu około:

- 1800 aktów urodzeń
- 600 aktów małżeństw
- 1400 aktów zgonów.

Wydaje się około 30000 odpisów.

W zasobach archiwalnych znajdują się księgi wyznaniowe za lata 1907-1945 z parafii katolickich, prawosławnych oraz wyznania mojżeszowego oraz księgi USC z lat 1946-2006.

Urząd Stanu Cywilnego w Zamościu od listopada 1997 roku pracuje z wykorzystaniem komputerowego systemu rejestracji stanu cywilnego firmy PTH „TECHNIKA” Gliwice.

Sala ślubów

KOMPUTEROWY SYSTEM REJESTRACJI STANU CYWILNEGO

Nowoczesne oprogramowanie. Relacyjne bazy danych (SQL). Czytelna forma komunikacji. Duża szybkość działania. Intuicyjna obsługa.

Ponad połowa urzędów stanu cywilnego w Polsce nie prowadzi komputerowej rejestracji aktów stanu cywilnego.

Planowane centralne rejestry ludności oraz aktów stanu cywilnego wymagają komputeryzacji wszystkich usc. i wpisania do pamięci komputera aktów stanu cywilnego.

Z myślą o wsparciu modernizacji usc. wprowadzamy **promocyjną cenę** oprogramowania PB_USC, do końca 2007 roku.

ZALETY

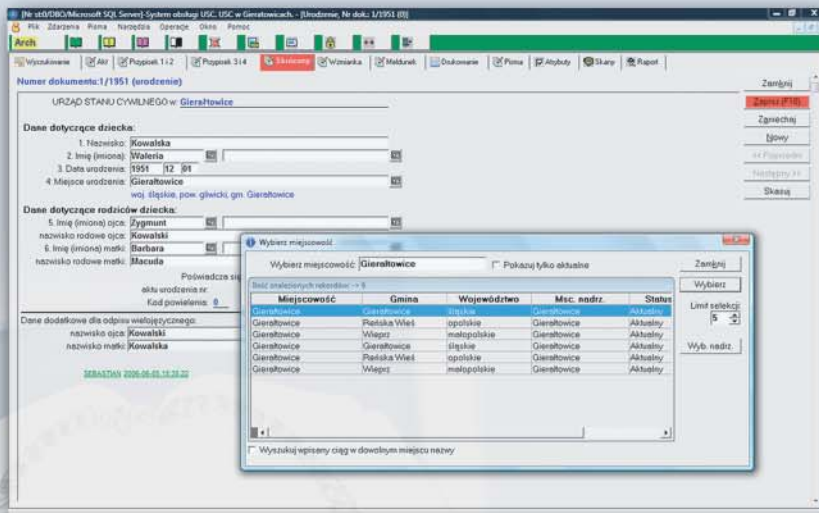
- Nowoczesność
- Elastyczność
- Skalowalność
- Uniwersalność
- Intuicyjność
- Zgodność z obowiązującymi przepisami
- Powszechność (ponad 800 działających instalacji)
- Niezawodność

FUNKCJE DOSTĘPNE W PROMOCJI

- Rejestracja zdarzeń
- Wyszukiwanie aktów w komputerowym skorowidzu
- Wydawanie odpisów
- Prosta obsługa wydruków
- Wzmianki dodatkowe modyfikujące odpisy skrócone
- Adnotacje
- Przypiski - wzajemne powiązanie
- Zaświadczenia o zdolności prawnej
- Drukowanie odpisów skróconych na drukach wielojęzycznych
- Redagowanie protokołów, decyzji i innych dokumentów
- Automatyczne adresowanie zawiadomień, kopert
- Słowniki podziału terytorialnego z adresami urzędów
- Obsługa BEL - przekazywanie danych do programów PESEL
- Obsługa GUS - karty statystyczne małżeństw
- Dziennik udostępnień

FUNKCJE ZAAWANSOWANE

- Raportowanie pracy urzędu stanu cywilnego
- Statystyka zdarzeń
- Drukowanie aktów na bazie zapewnień
- Wyszukiwanie aktów powiązanych przypiskami
- Skanowanie i wprowadzenie archiwalnych aktów do komputerowego skorowidza
- Indeks rzeczowy pism + rejestr wniosków (podań)

PROMOCYJNE CENY APLIKACJI (NETTO)

WERSJA JEDNOSTANOWISKOWA

Program	PB_USC wer. 6.00	1.950 zł
Upgrade	z poprzednich wersji programów oraz programów innych firm	1.000 zł
	Przeniesienie bazy danych	1.000 zł

w cenie nośnik CD z nagrany programowaniem i instrukcją oraz instalacja programu

Bazy SQL	Oracle, MS SQL, Sybase MySQL	wg cennika producenta open source (bezpłatna)
----------	---------------------------------	--

WERSJA SIECIOWA (wielostanowiskowa)

Program	PB_USC wer. 6.00	1.950 + 450 zł za dodatkowe stanowisko
Upgrade	z poprzednich wersji programów oraz programów innych firm	1.000 + 450 zł za dodatkowe stanowisko
	Przeniesienie bazy danych	1.000 zł

w cenie nośnik CD z nagrany programowaniem i instrukcją oraz instalacja programu

Bazy SQL	Oracle, MS SQL, Sybase MySQL	wg cennika producenta open source (bezpłatna)
----------	---------------------------------	--

PTH „TECHNIKA” sp. z o.o.

44-102 GLIWICE, ul. Toszecka 2
tel. 0 32 338 38 10, faks 0 32 338 38 01
www.usc.pl, www.technika.gliwice.pl
e-mail: pth@technika.gliwice.pl

Program PB_USC przeznaczony jest do pracy wyłącznie z bazami SQL w najnowszych systemach Windows. Został przygotowany z myślą o współpracy z Ewidencją Ludności i Dowodami Osobistymi i umożliwia przekazywanie danych z usc. do BEL oraz wzajemne udostępnianie danych do wglądu w zakresie regulowanym ustawą o ewidencji ludności i dowodach osobistych.

Zakłada współpracę z nieistniejącą jeszcze centralną bazą danych usc. - umożliwiając pracę kilku urzędów na wspólnej bazie odpisów skróconych stanowiącej replikę części baz lokalnych.